Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ

1988 ЙИЛ 29 ОКТЯБРЬ, ШАНБА
№ 248 (4.447).
Баҳоси 3 тийин.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг газетаси

1974 йил 1 январдан буён нашр этилади ◆ Душанбадан ташқари ҳар куни чиқади

ФАОЛ ҲАРАКАТЛАР ДАВРИ

ЎН БИРИНЧИ ЧАҚИРИҚ СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ЎН БИРИНЧИ СЕССИЯСИ

ИТТИФОҚ СОВЕТИДА

27 октябрда, соат 15 да СССР Олий Совети палаталарининг мажлислар залида Иттифоқ Советининг биринчи мажлиси бошланди. Мажлисда **М. С. Горбачев, В. И. Воротников, Л. Н. Зайков, Е. К. Лигачев, В. А. Медведев, Н. И. Рижков, Н. Н. Слюньков, В. В. Шчербицкий, А. И. Лукьянов, Ю. Д. Маслюков, Г. П. Разумовский, Ю. Ф. Соловьев, Н. В. Тализин, О. Д. Бакланов** иштирок этдилар.

Мажлис палата раиси **Ю. Н. Христорадnов** раислигида ўтди.

Йиғилганлар тўққизинчи сессиядан кейинги вақтда вафот этган депутатлар Г. С. Золотухин, С. А. Лосев, В. Н. Полецков, А. И. Портноваларнинг хотирасини бир минут сукут сақлаб ҳурмат билан эсга олдилар.

Иттифоқ Совети План-бюджет комиссиясининг раиси **Б. В. Качура** СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1989 йилги Давлат плани ва 1988 йилги планнинг қандай бажарилаётгани тўғрисида, СССРнинг 1989 йилги Давлат бюджети ҳақида ва 1987 йилги Давлат бюджетининг ижроси тўғрисида Иттифоқ Совети доимий комиссияларининг қўшимча докладини қилди. Демократиялаш вазияти, иқтисодий ислоҳотнинг бориши, сиёсий системада бошланган ўзгартишлар, деди у, план ва бюджет лойиҳаларини комиссияларда дастлабки тартибда кўриб чиқиш характерини, тубдан ўзгартиришни олдиндан белгилаб берди. СССР Олий Советига тақдим этилган ҳужжатларни янада ҳар томонлама ва чуқур муҳокама қилишни талаб этди. Депутатлар барча йўналишларда ва айниқса халқ фаровонлигини ошириш билан бевосита боғлиқ соҳаларда олға томон силжиш вазифаларини амалий ҳал этишга асосий эътиборни қаратдилар.

Нотиқ комиссиялар 1989 йилги бюджетни кўриб чиқиш натижасида 1 миллиард 696,6 миллион сўмлик қўшимча маҳсулот ишлаб чиқариш ва шу асосда бюджет даромадларини 1 миллиард 425,5 миллион сўм ошириш имкониятини аниқлаганларини маълум қилди. Ана шу маблағдан 1 миллиард 303 миллион сўмни бюджет камомадини қисқартиришга, 122,5 миллион сўмни қишлоқ жойлардаги умумтаълим мактабларининг, халқ депутатлари посёлка ва қишлоқ Советларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлашга, шаҳарлар, ишчилар посёлкалари ва қишлоқ районлари марказларини ободонлаштиришга сарфлаш таклиф этилади.

Нотиқ комиссия номидан СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1989 йилги Давлат планини ва СССРнинг 1989 йилги Давлат бюджетини тасдиқлашни таклиф этди. 1987 йилги бюджетнинг ижроси тўғрисидаги ҳисоботни тасдиқлаш тўғрисида таклиф ҳам киритилди.

Сўнгра депутатлар план ва бюджет тўғрисидаги масалаларни муҳокама қилишга киришдилар.

Революцион янгиланиш жараёни ҳаётнинг ҳал қилувчи соҳаси — экономикага тобора чуқурроқ кириб бормоқда, деди РСФСР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари депутат **Ф. А. Табеев** музокарани бошлаб берар экан. Хўжалик юритишнинг янги усуллари ўзига йўл очиб бормоқда, меҳнатни ташкил этишнинг илғор шакллари — пудрат ва ижара ривожланмоқда, шартнома интизоми мустаҳкамланмоқда, халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш илдам суръатлар билан кўпаймоқда.

Бироқ республика дон хўжалигининг ривожланиши анча орқада қолмоқда, чакана товар оборотида ва аҳолини озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашда катта қийинчиликлар бор. Социал соҳа объектларини ишга туширишда камчиликлар пайдо бўлди.

Украина ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, Украина ССР Госпланининг раиси депутат **В. П. Фокин** экономиканинг аҳволини таҳлил қилиб, республикада бошқарувнинг иқтисодий методлари ривожланиб бораётганлигини таъкидлади. Социал соҳани мустаҳкамлашда олдин кўзда тутилган барча умумий маблағларнинг бешдан бир қисми эмас, балки тўртдан бир қисми сарфланади.

Депутатнинг фикрича, муҳокама қилинаётган планда инвестиция сиёсати барча масалаларининг энг мақбул ечими топилган эмас. У республика хўжалик ҳисоби концепциясини ишлаб чиқиш муаммолари тўғрисида ҳам гапириб, бу концепция тор миллий манфаатлар билан чекланиб қолмаслиги лозимлигини айтди. Қардошларча дўстлик ғоялари, барча миллатлар ва элатларнинг иқтисодий ва социал турмушини яхшилаш кўзда тутилиши керак.

Витебскдаги «Красний Октябрь» пойабзал фабрикаси ишчиси депутат **В. А. Дягель** енгил саноат корхоналарининг ўткир муаммолари тўғрисида гапирди. Бу муаммоларни фақат ишлаб чиқаришнинг техникавий даражасини кескин ошириш, уни замонавий машина-ускуналар ва материаллар билан таъминлаш негизидагина ҳал этиш мумкинлигини уқтирди. Бироқ ҳозир ана шу шартларнинг бирортаси ҳам амалда бажарилмаяпти. Нотиқ машинасозларга, химикларга, кўнчиларга жиддий эътирозлар билдирди, улар мазкур муаммоларни ҳал этишда пойабзалчиларга ёрдам беришлари керак. Унинг фикрича, СССР Министрлар Совети тегишли министрликлардан, мансабдор шахслардан енгил саноат корхоналарини ривожлантиришга тағин ҳам кўпроқ ҳисса қўшишларини талаб қилиши лозим.

СССР қора металлургия министри депутат **С. В. Колпаков** қайта қуриш даврида тармоқни ривожлантиришнинг ўзига хос жиҳатлари тўғрисида гапирди. Тўла хўжалик ҳисобига ўтиш шароитида, деди у, корхоналарнинг молиявий аҳволи анча соғломлашди. Бироқ ҳали ҳам бир маромда ишлашга, шартнома бўйича маҳсулот етказиб беришнинг 100 процент бажарилишига эришилмади. Бунинг асосий сабабларидан бири шундаки, янги иқтисодий муносабатлар тўла-тўкис ишга солингани йўқ. Хўжалик ҳисобининг иккинчи моделига ўтиш иқтисодий ишларга янги туртки беради.

Москвадаги «Компрессор» совитиш машинасозлиги заводининг токарлар бригадири депутат **В. А. Лунев** мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантириш плани тўғрисидаги докладнинг асосий йўналишларини қўллаб-қувватлаб, ишчиларнинг кўпчилиги мамлакатнинг иқтисодий ўсишини кучайтиришга ва халқнинг, бинобарин, ҳар бир ишчининг фаровонлигини оширишга қаратилган ислоҳотга ижобий муносабатда бўлаётганликларини таъкидлаб ўтди. Айни вақтда нотиқ меҳнат унумдорлигининг ўсиши билан иш ҳақи нисбати тегишлича контрол қилинмаслиги даромадлар илдам ўсишига олиб келганлигини айтди. Кўпроқ ҳақ оляпмиз. ёмонроқ ишлаяпмиз, деди у. План лойиҳасида бу масалалар унчалик аниқ баён қилинмаган, тегишлича конкретлаштирилмаган. Иш ҳақига нисбатан меҳнат унумдорлигининг илдам ўсишини таъминлайдиган тадбирларни ишлаб чиқиш зарур.

Биз, депутатлар, маҳаллий Советларнинг қайта қуришнинг кўпгина масалаларини нақадар қийинчилик билан ҳал этаётганликларини биламиз, деди Ленинграддаги ССР Иттифоқи 60 йиллиги номли 90-ўрта ҳунар-техника билим юрти мураббийси — ишлаб чиқариш таълими инструктори депутат **Б. А. Журавлев.** Шунинг учун қийин бўлмоқдаки, одамлар ҳаётининг жуда зарур ва муҳим масалаларини амалда ҳал этиш учун Советларнинг имкониятлари, баъзан эса ҳуқуқлари ҳам йўқ. Маҳаллий Советларда зарур маблағ бўлмас экан, улар реал ҳокимиятга ва социал вазифаларни тўла-тўкис ҳал қилишга умид қила олмайдилар. Совет территориясида жойлашган корхоналарнинг фойдасидан шу Совет бюджетига маълум процентни ажратиб беришни шарт қилиб қўйиш керак.

Совет кишилари келгуси йил плани ва бюджетида XIX Бутунитифоқ партия конференциясининг, энг аввало, озиқ-овқат масаласи, товарлар ишлаб чиқаришни ва хизматни кўпайтириш, уй-жой қурилишини ривожлантиришга доир қарорлари салмоқли тадбирлар билан тасдиқланганини кўришни истайдилар, деди КПСС Вологда область комитетининг биринчи секретари депутат **В. А. Купцов**. Бугун кўриб чиқилаётган лойиҳалар ана шу мақсадларга асосан жавоб беради. Нотиқ ошкоралик ва демократиялаш шароитида депутатлар мамлакат молиявий аҳволидаги қийинчиликлар, ички ва ташқи қарз, пулнинг қадрсизланиши, яширин экономика тўғрисида кўпроқ маълумот олишлари лозимлигини таъкидлади. Ҳозирги сессияда бюджетдаги камомад тўғрисидаги масаланинг рўй-рост ўртага қўйилиши раҳбарларни ҳам, бутун халқни ҳам кўп нарсани ўйлаб кўришга мажбур қилади. Бу ишларнинг аҳволини тезроқ ўнглаб олишга имкон беради. Депутатнинг фикрича, агросаноат комплексини ривожлантириш масалалари жиддий равишда пухталаштиришни талаб қилади.

Горький автомобиль заводи («ГАЗ» ишлаб чиқариш бирлашмаси) бош директори депутат **Б. П. Видяев** бирлашма коллективи бу йил дизель автомобиллари ва улар учун моторлар ишлаб чиқарадиган қувватларни ишга тушириш юзасидан берилган ғоят жиддий топшириқни бажара олмаганлигини ўз-ўзини танқид руҳида тан олди. Бу топшириқ барбод бўлганлигининг сабаблари, деди нотиқ, қисқача қилиб айтганда, пудрат ишлари лимитидаги «анъанавий» камчиликлар, моддий ресурслар ва технология машина-ускуналари билан комплектлашдаги қолоқлик билан изоҳланади. Ишлаб турган корхоналарни техника билан қайта қуроллантириш ишлари ҳамда дизелга ўтказишга доир барча қурилиш-монтаж ишларининг қирқ процентини коллектив ўз кучи билан бажараётган шароитда ана шундай бўлмоқда.

Грузия ССР Министрлар Совети Раиси депутат **О. Е. Черкезиянинг** фикрига қараганда, республика раҳбариятига регионни иқтисодий ва социал жиҳатдан комплекс ривожлантиришда ўзига бериб қўйилган ҳуқуқни амалда рўёбга чиқаришига имкон берадиган аниқ-равшан ташкилий-иқтисодий механизм зарур. Ўзини-ўзи пул билан таъминлашга ўтиш шароитида, деди нотиқ, иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига Иттифоқ-республика тармоқлари бўйича ишлаб чиқариш программасини, капитал қурилишни, молиявий кўрсаткичлар ва материал-техника ресурсларини планлаштириш ҳуқуқини бериш лозим. Иттифоқ министрликлари ихтиёрида фан ва техникани ривожлантириш, ресурслар ва маҳсулотларнинг энг муҳим турлари юзасидан умумий иқтисодий нормативларни ва материалларнинг балансларини ишлаб чиқиш масалалари қолади.

Шу билан Иттифоқ Советининг мажлиси тугади.

Сессия 28 октябрда ўз ишини давом эттиради.

* * *

Ўн биринчи чақириқ СССР Олий Советининг ўн биринчи сессиясида халқ мухтор вакилларининг иши реализм руҳи билан, қайта қуриш тақдири учун юксак масъулият туйғуси билан ажралиб турди. Бундай ёндашув, деб таъкидлашди делегатлар, туб иқтисодий ислоҳот вазифаларини, КПСС XIX Бутуниттифоқ конференцияси йўл-йўриқларига мувофиқ чуқур социал ва сиёсий ўзгартишларни амалга ошириш вазифаларини ҳал қилишнинг негизидир.

28 октябрь куни Миллатлар Совети билан Иттифоқ Советининг мажлислари, шунингдек мамлакат олий ҳокимият органи палаталарининг қўшма мажлиси бўлиб ўтди. Қўшма мажлис ҳар томонлама муҳокамадан кейин 1989 йилги иқтисодий ва социал ривожланиш давлат плани ва давлат бюджетига қонун кучини берди.

МИЛЛАТЛАР СОВЕТИДА

СССР Олий Совети палаталарининг мажлислар залида эрталаб соат 10 да Миллатлар Советининг биринчи мажлиси очилди. Мажлисда **В. М. Чебриков, А. Н. Яковлев, А. П. Бирюкова, А. В. Власов, Ю. Д. Маслюков, Д. Т. Язов** ўртоқлар иштирок этдилар.

Миллатлар Советининг Раиси **А. Э. Восс** раислик қилди.

Депутатлар тўққизинчи сессиядан кейинги даврда вафот этган депутат В. П. Миронов хотирасини ўрнидан туриб ҳурмат билан эсга олдилар.

СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1989 йилги Давлат плани тўғрисида ва 1988 йилги план қандай бажарилаётганлиги ҳақида, 1989 йилги СССР Давлат бюджети тўғрисида ва 1987 йил бюджетининг ижроси ҳақида Миллатлар Совети доимий комиссияларининг қўшимча докладини қилиш учун Миллатлар Совети План-бюджет комиссиясининг раиси **Н. И. Масленниковга** сўз берилади.

СУРАТДА: Ўзбекистон ССРдан иштирок этаётган депутатлар мажлисда залида.

ТАСС — ЎзТАГ телефотоси.

Депутат умуман мамлакатда 1988 йилги хўжалик вазиятига баҳо бериб, авж олиб кетган қайта қуриш ва жамият турмушининг ҳамма соҳаларини янгилаш халқ хўжалигини ривожлантиришда муайян ижобий натижаларга эришиш имконини берганлигини таъкидлади. Бироқ ҳозирча иқтисодий вазиятнинг тубдан яхшиланишига эришилмади, деди у. СССРнинг кўпгина министрликлари ва идоралари, иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари бошқарувни қайта қуришни асосан марказий аппаратни қисқартириб, унинг структурасини ўзгартиришдан иборат қилиб қўйдилар, ўз ишларининг услуби ва методларини такомиллаштиришга ҳаракат қилмаётирлар. Меҳнат коллективлари хўжалик ҳисоби ва ўзини ўзи пул билан таъминлаш вужудга келтирадиган имкониятлардан чинакамига фойдаланишлари учун улар корхоналарга зарур ёрдам кўрсатмаётирлар.

Нотиқ киритилган тузатишларни ҳисобга олиб, СССРнинг 1989 йилги давлат бюджетини даромадлар бўйича 459.814.445 минг сўм миқдорида ва харажатлар бўйича — 494.797.545 минг сўм миқдорида ёки харажатларни даромадлардан 34.983.100 минг сўм ортиқ қилиб тасдиқлашни таклиф этди. 1987 йилги СССР давлат бюджети ижроси тўғрисидаги ҳисоботни ҳам тасдиқлаш таклиф қилинди.

Нотиқ бюджетдаги номутаносибликни таҳлил қилиб, бу узоқ вақт давомида, жумладан сўнгги даврда тўпланиб қолган хўжалик юритишдаги катта нуқсонларнинг, ҳали ҳам тугатилмаган экстенсив методлар ва харажатларни кўзда тутувчи ёндашувларнинг, ташқи бозордаги ноқулай вазиятнинг натижалари, бошқа салбий омилларнинг таъсири эканлигини таъкидлаб ўтди.

1989 йил плани, деди пировардида қўшимча докладчи, иттифоқдош ва автоном республикаларнинг иқтисодий жиҳатдан кўпроқ мустақил бўлиши учун, миллий хусусиятларни ва бошқа хусусиятларни ҳисобга олиб, территориялар ва регионларни комплекс социал-иқтисодий ривожлантиришни таъминлашда маҳаллий совет ва хўжалик органлари ташаббускорлиги ва ижодкорлигини кенгайтириш учун шароит яратиш зарурлигига асосланган.

Депутатлар план ва бюджет тўғрисидаги масалаларни муҳокама қилишга киришдилар.

Белоруссия ССР Министрлар Советининг Раиси депутат **М. В. Ковалев** минбарга чиқади. У планни ишлаб чиқишда меҳнат коллективлари ва маҳаллий Советларининг иштирок этиши ишлаб чиқариш резервларинигина эмас, шу билан бирга айрим регионларнинг социал эҳтиёжларини ҳам яхшироқ назарда тутиш имконини берганлигини айтди. Бироқ СССР Министрлар Советида планни кўриб чиқиш чоғида республика учун катта аҳамиятга эга бўлган бир қанча муаммолар ҳал этилмай қолди. Депутат ана шу муаммолар орасида экология проблемасини тилга олди. Министрликлар ва идоралар ўз корхоналарини қуриш ва улардан фойдаланиш чоғида табиатни муҳофаза қилиш тадбирларини ҳамиша ҳам тўла ҳажмда бажардилар, деб бўлмайди. Кейинги ўн беш йил ичида Белоруссияда саноат ғоят жадал ривожланди. Бу эса эркин меҳнат ресурслари аллақачон тугашига олиб келди, электр энергия қувватлари бўйича камомад юз берди, транспорт зўриқиб ишламоқда.

Житомирдаги Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги номли каноп комбинатининг тўқувчиси депутат **Г. Г. Бедарева** ўз нутқини енгил саноат муаммоларига бағишлади. Мазкур соҳа, деди у, энг заиф соҳалардан бири бўлиб қолмоқда. Кўпдан-кўп бюрократик йўллар меҳнаткашларнинг ташаббусини чеклаб қўймоқда, мафъум қолдиқ принципи ҳамон яққол кўзга ташланмоқда. Нотиқнинг фикрича, планлаштириш ҳам тармоқни ривожлантиришга яширинча тўсқинлик қилмоқда. Масалан яқинда коллективга келгуси йилда 500 тонна ип калава кам етказиб берилиши маълум бўлди. Бошқача қилиб айтганда, ҳозирнинг ўзидаёқ корхона ходимларининг планни бажармаслиги аниқ бўлиб қолмоқда. Житомирдагина ишларнинг аҳволи шундай эмас — бутун тармоқ хом ашё билан етарлича муттасил таъминланмаяпти. Нотиқ енгил саноатнинг 1989 йилги плани лойиҳаси аниқ балансланмаганини таъкидлади.

Республика КПСС Марказий Комитети, Совет ҳукуматининг мададига таяниб, турғунлик шароитидан изчиллик билан чиқиб олмоқда, деди ўз нутқида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари депутат **В. П. Анишчев.** У социал ва иқтисодий ривожланиш планларини ишлаб чиқиш соҳасида жиддий, кўп жиҳатдан новаторона тайёргарлик ишлари олиб борилганлигини айтди. Нотиқнинг фикрича, Ўзбекистон умумиттифоқ вазифаларини амалга оширишга ўзи қўшадиган ҳиссани кўпайтириш учун катта имкониятларга эгадир. Пахта толаси, халқ истеъмоли моллари, озиқ-овқат маҳсулоти етиштириш кўпаяди. Уй-жойлар, мактабгача тарбия болалар муассасаларини фойдаланишга топширишни кўпайтириш мўлжалланмоқда.

Толдиқўрғон области Панфилов районидаги Калинин номли колхоз раиси депутат **И. М. Белолов** озиқ-овқат маҳсулоти ишлаб чиқаришни кескин кўпайтириш зарурлиги ва шу билан боғлиқ кўпгина муаммолар тўғрисида гапирди. У озиқ-овқат муаммосини ҳал этиш кўп жиҳатдан қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг талайгина резервларидан фойдаланишга боғлиқ эканини таъкидлади. Хўжалик ҳисоби, коллектив ва оила пудрати, ижара шу резервларни қидириб топиш ва ишга тушириш имконини беради. Колхоз раисининг фикрича, СССР Госплани, СССР Госснаби ҳозирги вақтда қишлоққа кўплаб техника, айни вақтда ижарачилар дала ва фермаларда муваффақият билан фойдаланиши мумкин бўлган техника ажратишлари зарур.

Муҳокама қилинаётган план асосан совет экономикасини қайта қуриш вазифаларига мос келади, деди СССР нефть саноати министри депутат **В. А. Динков.** Бироқ ёқилғи хом ашё тармоқларини ривожлантириш проблемаларига кўпроқ эътибор бериш зарур. У нефть ва газ қазиб олувчилар ҳозирги вақтда ҳар бир тонна хом ашёни тобора қийинчилик билан қазиб олаётганликлари ва бу қимматга тушаётганлигини таъкидлади. Вазият бутун бир муаммолар комплексини вужудга келтирди. Ана шундай муаммолардан бири — тармоқни техникавий жиҳатдан қайта жиҳозлашни кескин жадаллаштириш заруратидир. Министр ана шу муаммога батафсил тўхталди. Нутқда тармоқни социал ривожлантириш масалалари катта ўринни олди.

«Грузгидроэнергострой» қурилиш-монтаж ишлаб чиқариш бирлашмасининг бошлиғи депутат **М. А. Цискаришвили** беш йилликнинг ўтган даврида республика экономикаси бирмунча соғлом негизда ривожланганлигини айтди. Бироқ бир қанча ижобий тенденцияларга қарамай, ҳозирча Грузияда капитал қурилишдаги аҳволни яхшилашга муваффақ бўлинмади. У электр энергетика муаммосини ҳам тезроқ қарорлар қабул қилинишини талаб этаётган долзарб масалалар қаторида тилга олди. Уларни ҳал этишда табиатни муҳофаза қилиш комплекс тадбирларига алоҳида эътибор бериш зарур, токи республикадаги шусиз ҳам мураккаб экологик вазият кескинлаштириб юборилмаслиги керак.

(Давоми иккинчи бетда).

Бутуниттифоқ Ленинчи Коммунистик Ёшлар Союзига

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети комсомол аъзоларини, комсомол ветеранларини, ёшлар, барча совет кишиларини шонли сана — Бутуниттифоқ Ленинчи Коммунистик Ёшлар Союзининг 70 йиллиги билан самимий қутлайди.

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг оловли йилларида туғилган Ленин комсомоли ўз халқининг бутун қаҳрамонона йўлида ҳамиша у билан бирга бўлди. Ватан даъватига ҳамиша лаббай, деб жавоб берди. Комсомоллар коммунистлар билан ёнма-ён туриб меҳнат қилдилар ва жангга кирдилар, йигит-қизларни олға бошладилар, қийин, ёшларнинг ташаббуси ва шижоати зарур бўлган жойларга интилдилар. Комсомол социализм ғояларига содиқ миллион-миллион жангчиларни тарбиялашга жуда катта ҳисса қўшди, унинг ишлари — тарихимизнинг ўчмас саҳифасидир.

Партия мамлакатимиз тақдирига даҳлдор бўлган ҳозирги даврда комсомолнинг, мамлакатимиз бутун ёш авлодининг жуда катта қудратига, уларнинг дадиллиги ва ташаббусига, қизғин ишларга интилишига, қолоқлик ва бюрократизмга нисбатан муросасиз бўлишига умид боғлайди.

ВЛКСМ ўз фаолиятидаги камчиликларни ҳалоллик билан ошкора очиб ташлаётгани, комсомол ташкилотларини сусткашлик ва қолоқлик ҳолатидан чиқаришга, ёшларни ташвишлантираётган муаммоларнинг моҳиятини тушуниб етишга ва бу муаммоларни ёшлар манфаатларини кўзлаб ҳал этишга астойдил ҳаракат қилаётганлиги муҳимдир. Ёшлар ўртасида авангардлик ролини оширишга, йигит-қизларнинг социал активлиги ва ташаббусини ривожлантиришга, ғоявий эътиқодни шакллантириш ва жамиятни янгилаш учун партия амалга ошираётган йўлнинг тўғрилигига ишонч туғдиришга қодирлик комсомол ҳаёти ва фаолиятининг туб масаласи бўлиб қолмоқда. Комсомолнинг қайта қуриш ишига реал ҳиссаси — ВЛКСМ ишининг мезонидир. Ана шу негизда совет ёшларининг сиёсий ташкилотчиси сифатида комсомолнинг реал роли ортиб бораверади.

Партия ишлаб чиққан қайта қуриш сиёсатини ташкил этувчи ҳамма нарса — иқтисодий ва сиёсий системанинг туб ислоҳоти, демократиялаш, маънавиятнинг улуғланиши ва жамиятнинг ахлоқий жиҳатдан янгиланиши комсомол ва бутун ёш авлоднинг жонажон ишидир. Ёшлар ўз ташкилотлари сафида сиёсий чиниқиш мактабидан ўтишлари, демократия, ижодкорлик, мустақиллик, социализм ғояларини, жамиятни революцион янгилаш ғояларини ҳимоя қила билиш ўқувидан сабоқ олишлари керак. Улар миллатлараро муомалада, биргаликдаги ўқиш ва ишда, ҳарбий хизмат чоғида Совет Иттифоқи халқлари ватанпарварлиги ва интернационал қардошлиги анъаналарини ривожлантириш ва муқаддас билиб асраш сабоғини оладилар. Ўз позицияларини ифодалашдаги ошкоралик ва рўй-ростлик, комсомол ҳаётида ташаббускорликни кенг кўламда авж олдириш юксак даражадаги уюшқоқлик билан, сўз ва иш учун масъулият билан қўшилиб кетиши керак.

Комсомолга партиявий раҳбарликнинг ленинча анъаналари қайта тикланмоқда. Бу қайта қуришнинг иқтисодий, сиёсий, социал соҳасида комсомолнинг ижодий иштирок этиши учун имконият очади, ёш авлодга халқ ҳокимияти тажрибасини, социализм тараққиётининг янги босқичида сиёсий маданиятни эгаллаб олишга ёрдам беради. КПСС, Совет давлатининг ёшларга нисбатан тутаётган сиёсати моҳияти йигит-қизларнинг жамиятни янгилаш жараёнида оммавий ва фаол иштирокини ривожлантиришдан, мустақиллик учун кенг майдон очиб беришдан, реал иш ва реал масъулият билан тарбиялашдан иборат.

КПСС Марказий Комитетининг шунга ишончи комилки, Ленин комсомоли партиянинг энг яқин ёрдамчиси ва резерви бўлишдек юксак бурчини ўз ишлари билан тасдиқлайди, революция идеаллари, планетанинг тинч келажаги учун кураш солномасига янги шонли саҳифалар ёзади, қайта қуришнинг ёш гвардиячиси бўлишдек ҳуқуқини исботлайди.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ

ПЛАН ТЎЛДИ, НАВБАТ— МАЖБУРИЯТГА

ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТЬ ПАХТАКОРЛАРИНИНГ МЕҲНАТ ҒАЛАБАСИ

Бугун Қашқадарё далаларида шодиёна — областнинг колхоз ва совхозлари меҳнаткашлари пахта тайёрлаш йиллик плани бажарилгани ҳақида рапорт бердилар. Давлат омборларига 521.000 тонна, ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 190 минг тонна кўп оқ олтин етказиб берилди. Бу ютуқ осонликча қўлга киритилмади. Унинг замирида агросаноат комплекси барча бўғинларининг ерга уруғ қадашдан бошлаб жами майдонда мўлжалдаги ҳосилни тўплашгача бўлган даврда амалга оширган тиғиз ишлари самараси мужассам.

Қашқадарёликлар йиғим-теримнинг дастлабки палласидан суръатни ошириб, кунига хирмонга 15 тонна ёки йиллик планнинг 3 проценти миқдорида пахта топширишга эришдилар. Бунда машиналарга таянилгани муҳим аҳамият касб этди. Агрегатлар ёрдамида 295 минг тонна оқ олтин саранжомланди ва топшириқ 108 процент бажарилди.

Областда ингичка толали пахта тайёрлаш йиллик плани ҳам ошириб адо этилди. Ватан хирмонига 140.000 тонна ипак хом ашё тортиқ қилинди. Бу борада ҳам механизаторлар ўзларини кўрсатишди: яппи ҳосилнинг 93 минг тоннаси бункерлардан тўкилди.

Сўнгги йиллар областда бирорта район маррадан ўзишга муваффақ бўлмаган эди. Бу йил Қамаши райони деҳқонлари 12 октябрдаёқ воҳада биринчи бўлиб дастлабки довондан ошдилар: қабул пунктларига 37.560 тонна оқ олтин қадя этилди. Ҳозирги кунда Китоб, Яккабоғ, Қарши, Косон, Ғузор, Муборак, Чироқчи, Шаҳрисабз районлари пахтакорлари ҳам мажбурият ҳисобига пахта топширмоқдалар.

План тўлди, навбат — мажбуриятга.

(Қашқадарё области пахтакорларининг катта меҳнат ғалабасига бағишланган материалларни газетанинг навбатдаги сонида ўқийсиз).

ХИРМОНГА БАРАКА!

Пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 28 октябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент)

Областлар	Бир кунда	Мавсум бошидан	Шу жумладан машинада терилгани: Бир кунда	Шу жумладан машинада терилгани: Мавсум бошидан
ТОШКЕНТ	0,70	105,27	0,48	108,67
ХОРАЗМ	0,53	104,65	0,58	64,78
БУХОРО	1,05	102,41	1,04	81,44
Қашқадарё	0,83	99,83	0,75	108,09
ҚҚАССР	0,86	93,49	0,60	90,21
Сирдарё	1,06	91,36	1,00	101,97
Сурхондарё	1,03	90,64	0,52	89,18
Фарғона	0,94	88,25	0,19	40,38
Наманган	0,98	87,41	0,61	63,23
Самарқанд	1,35	76,49	1,43	73,73
Андижон	0,70	68,35	0,24	27,86
Республика бўйича:	0,93	90,54	0,71	79,08
Шу жумладан ингичка толали пахта				
СУРХОНДАРЁ	1,17	103,65	0,98	166,00
Қашқадарё	1,37	99,67	1,68	144,86
Наманган	0,70	92,08	—	—
Самарқанд	2,83	90,55	4,90	65,53
Бухоро	0,26	13,79	0,40	6,25
Республика бўйича:	1.21	97,66	1,29	153,22

ФАОЛ ҲАРАКАТЛАР ДАВРИ

(Давоми. Боши биринчи бетда).

Литва жамоатчилиги XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси қарорларини амалга оширишга фаол киришди, деди Вильнюс давлат университетининг ректори депутат **И. П. Кубилюс.** У ўзининг бу фикрини тасдиқлаш учун саноат ва қишлоқ хўжалигида ишлаб чиқариш ҳажмлари ошаётганлиги тўғрисидаги маълумотларни келтирди. Экология муаммоси сингари ҳаётий муҳим муаммога эътиборни қаратиш зарур, деди нотиқ. У СССР Госпланидан атроф муҳитни муҳофаза қилиш мақсадлари учун марказлаштирилган тарзда маблағ ажратишни кўпайтиришни сўради. Нотиқ СССР Министрлар Советини ҳам хўжалик юритишнинг янги методларини амалга оширишда янада изчиллик кўрсатишга даъват этди.

Молдавия ССР Давлат агросаноат комитети раисининг биринчи ўринбосари депутат **В. А. Проценко** ўз нутқида айтиб ўтганидек, Молдавияда қайта қуриш жараёнларини таҳлил этиш қишлоқни иқтисодий ва социал ривожлантиришда турғун ҳолатлар бартараф этила бошлаганлигидан далолат беради. Нотиқ бу хулосани тасдиқловчи рақам ва фактларни мисол қилиб келтирди.

У республика хўжаликларида ижара муносабатларини жорий этишга катта эътибор бериб, диққатни агросаноат ишлаб чиқаришини ташкил этишнинг янги формалари афзалликларига қаратди. Бироқ нотиқнинг айтишича, қишлоқ экономикасини тубдан ислоҳ қилишда, агросаноат комплексининг моддий-техника базасини қайта жиҳозлашда ҳамон жўшқинлик етишмаяпти.

Куйбишев темир йўлига қарашли Рузаевка станцияси локомотив депосининг электровоз машинисти депутат **С. Н. Елаев** транспортда вужудга келган аҳволни яхшилаш йўллари тўғрисида гапириб, машинистларнинг меҳнат ва дам олиш шароитлари тўғрисидаги ғамхўрликни биринчи ўринга қўйди. Депутат меҳнат қилаётган депода шунингдек бутун темир йўл транспортида иш вақтидан ташқари меҳнат қилиш кенг йўлга қўйилган, асосий касбдаги кишиларнинг уй-жой шароитини яхшилашга етарлича эътибор берилмаяпти. Локомотивлар қисмини анча янгилаш зарурати пайдо бўлди. Пассажир вагонлари ишлаб чиқариш камайиб бораётган бир пайтда, бундай вагонлар паркининг 40 процентини алмаштириш талаб этилмоқда.

Кўмир саноати ишчилари касаба союзи Эстония территориал комитетининг раиси депутат **Э. А. Паап** республиканинг кўпгина регионларида экологик аҳволнинг ёмонлашгани тўғрисида ташвиш билан гапирди. Бюджетнинг келгуси йил атроф-муҳитни муҳофаза қилиш учун сарфланадиган қўшимча маблағларининг ўзи агар корхоналари республика территориясида жойлашган Нефть химияси саноати министрлигининг, Энергетика ва электрлаштириш министрлиги ҳамда Кўмир саноати министрлигининг раҳбарлари Эстониядаги кескин экологик вазиятни юмшатиш истагини амалда намойиш этмаганлари тақдирда унча самарали бўлмайди, деб таъкидлади у.

Министрлигимиз ташкилотлари ва саноат корхоналарининг коллективлари бу йил тўла хўжалик ҳисоби ва ўзини-ўзи пул билан таъминлаш шароитида ишламоқдалар. Иқтисодий муносабатларни тобора ривожлантириш — тармоқнинг салмоқли резарвидир, деди СССР Урал ва Ғарбий Сибирь районлари қурилиш министри депутат **С. В. Башилов.** У инвестиция жараёнидаги жиддий камчиликлар танқид қилинганлигини ҳаққоний деб тан олди. Янги хўжалик механизми шароитида буюртмачи билан пудратчи ўртасидаги шартномавий муносабатлар ролини ошириш, қурилишларни техник ҳужжатлар ва ускуналар билан ўз вақтида таъминлаш учун масъулиятни кучайтириш, инвестицияларни бошқаришга ўзгартишлар киритиш, марказлаштирилган капитал маблағ ўрнига корхоналарга кредитлар бериб, уларни олинадиган фойда ҳисобидан узиш керак.

Латвия касаба союзлари республика Советининг раиси депутат **А. К. Зитманис** кечки мажлисда биринчи бўлиб сўзга чиқиб, СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1989 йилга мўлжалланган давлат плани лойиҳаси жиддий нуқсонларга эга, деган фикрни билдирди. Жумладан, бу ҳужжатда қишлоқ хўжалиги эҳтиёжларига кескин бурилиш қилинмаган. Мазкур муҳим тармоқни юксалтиришга маблағлар, фондлар, ресурсларни жамлаш ўрнига кенг жабҳа бўйлаб ҳужумга ўтишга уриниш мавжуд. Нотиқ мамлакатдаги экологик вазиятни соғломлаштириш учун кечиктириб бўлмайдиган чора-тадбирлар ва катта капитал маблағлар кераклигини уқтирди.

Қирғизистон ССРдаги Фрунзе номли Қадамжой сурма комбинати металлургия заводининг бригадири депутат **З. Маматов** келгуси йилда мамлакатни иқтисодий ва социал ривожлантириш давлат плани лойиҳасини маъқуллаш тўғрисида таклиф киритиб, програмаларни планлаштириш ва материал ресурслар билан таъминлаш муаммоларига алоҳида эътиборни жалб қилди. У республика хўжалик турмуши практикасидан конкрет мисоллар келтириб, план топшириқларини хом ашё, қурилиш материаллари, техника, бошқа ресурслар билан таъминлашга анча пухта боғлаш кераклигини кўрсатиб ўтди.

Халқ таълими ходими сифатида мен шуни айниқса қувонч билан қайд этаманки, деди Ереvandаги 86-ўрта мактаб директори депутат **К. Г. Мартиросян,** биронта ҳам бошқа беш йилликда социал масалалар шу қадар ўткир ва ҳар томонлама қилиб қўйилмаган, шу қадар зўр сиёсий тус олмаган эди. Ҳозир республикада амалга оширилаётган мактаб таълими ислоҳотига айни шу жиҳатдан баҳо берилмоқда. Нотиқнинг сўзларига кўра, ислоҳот зўр куч билан авж олиб кетди, аммо уни материал-техника билан таъминлашда очиқ-ойдин камчиликлар сезилиб турибди. Жумладан, бу гап меҳнат тарбиясини яхшилаш, шунингдек бир сменада ўқитишни ташкил этиш учун базани янгилашга тааллуқлидир. Арманистонда бир сменали ўқитишни ташкил этиш учун ҳозир 90 минг ўқувчига ўрин етишмаяпти.

Тожикистон Компартияси Ленинобод область комитетининг биринчи секретари депутат **Т. М. Мирхолиқов** халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва аҳолини иш билан таъминлаш муаммоларини бир-бирига боғлади. Унинг фикрича, меҳнат ресурслари ошиб-тошиб ётган районларда катта корхоналарнинг филиалларини очиш зарур. Аммо бунда ҳали кўп чала ишлар бор. Бизнинг муаммоларимизни СССР Енгил саноат министрлигида тушунишмоқда, деди нотиқ, аммо иш бундан нарига ҳозирча силжимаяпти. Меҳнат ресурслари жуда кўп бўлган районларда саноатни, айниқса халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқарувчи саноатни ривожлантира бориб, улкан корхоналар қуришга берилиб кетишдан воз кечиш, бозор эҳтиёжларига мос келадиган кичик корхоналар барпо этишга ўтиш керак.

СССР Госснаби раисининг биринчи ўринбосари депутат **В. А. Фаустов** диққат-эътиборни ишлаб чиқаришни интенсивлаш ва ресурсларни тежаш масалаларига қаратди, у янги хўжалик механизмида фақат икки нарса — меҳнат унумдорлиги ҳамда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг техникавий даражаси ва сифатини ошириш масалалари иқтисодий кўрсаткичлар системасида ўз ифодасини топганлигини қайд этиб ўтди. Унинг фикрича, материал сарфи каби умумлашма кўрсаткични унутиб қўйиш ярамайди. Нотиқ 1989 йилдан бошлаб бу кўрсаткични планлаштириш ҳамда уни контрол топшириқлар сифатида министрликларга етказиш тўғрисидаги таклифни киритди.

«Каспморнефтегаз п р о м» ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори депутат **К. А. Абасов** ҳозир нефть-газ қазиб чиқарувчи корхоналар олдида турган мақсадлар ҳақида сўзлади. Бирлашма коллективлари иқтисодий ислоҳот шароитида ишлаб. хўжалик ҳисоби ва ўзини-ўзи пул билан таъминлашни жорий эта бориб, хўжалик юритишнинг янги формалари афзал эканлигига қисқа вақт ичида ишонч ҳосил қилдилар. Нотиқ Каспийнинг чуқур участкаларида очилган янги конлар саноат кўламида ишланаётгани тўғрисида гапириб, янги конларни ўзлаштиришда бир қанча муаммолар мавжудлигини таъкидладики, уларни ҳал этиш марказий идораларнинг, олимларнинг иштирок этишларини, чет эл фирмалари жалб қилинишини тақозо этади.

Туркманистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари депутат **С. М. Нестеренко** бизнинг иш программаларимизда асосий эътибор совет жамияти социал тараққиётини жадаллаштиришга боғлиқ бўлган муаммоларга қаратилганлигини мамнуният билан қайд этиб ўтди. Ижтимоий ишлаб чиқариш структурасини такомиллаштириш ҳам худди шундай мақсадни кўзлайди, деб ҳисоблайди у. Нотиқ Туркманистонни иқтисодий ривожлантириш миқёслари ва суръатларини батафсил таърифлади. У қишлоқ муаммоларига асосий эътиборни қаратиб, республика қишлоқ хўжалигининг социал базасини кучайтиришга чақирди. Жумладан, депутат тегишли марказий органларга Туркманистондаги қишлоқ жойларни газлаштиришни жадаллаштиришга доир тадбирларни кўриб чиқишни таклиф этди.

Йошкар-Ола шаҳар касалхонасининг участка врачи депутат **Г. С. Рибакова** ўз нутқида ҳатто аҳоли соғлиғини муҳофаза қилишни яхшилаш каби ўткир социал соҳада ҳам ўзининг устун жиҳатларини ажратиб кўрсатиш зарурлиги ҳақида гапирди. Унинг фикрича, Волгани саноат корхоналарининг оқава сувларидан муҳофаза қилиш муаммоси жуда шошилинч эътиборни талаб қилувчи шундай жиҳатларнинг бири бўлса, поликлиникалар ва касалхоналарнинг диагностика базасини мустаҳкамлаш иккинчи бир жиҳатдир.

Мамлакатда сиёсий система ислоҳ қилинаётган шароитда сайловчиларнинг наказлари билан ишлаш тўғрисидаги низом қайта кўриб чиқилиши керак, деди нотиқ.

КПСС Кабарда-Балқария область комитетининг биринчи секретари депутат **Е. А. Елисеев** мураккаб масалалар, муаммолар жорий ва истиқболли планларга қандай киритилаётгани тўғрисида мисол келтирди. Маълумки, деди у, мамлакат беш йиллик планида социал соҳа объектларини ишга тушириш юзасидан белгиланган топшириқлар ҳар йили оширилиб, жиддий равишда ўзгартирилади. Бу ҳол жойларда зўр мамнуният билан қабул қилинади. Аммо афсуски, қўшимча топшириқларни бажариш жуда қийин, чунки одатда уларнинг катта қисми пул ва моддий ресурслар билан яхши таъминланмайди. Реал турмушда эмас, балки фақат пландагина мавжуд бўлган бундай жадаллаштиришнинг кимга ҳожати бор? — деб савол берди депутат сессия минбаридан туриб.

«Казполиметалл» ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори депутат **А. С. Куленов** ўз нутқини инсоннинг хўжалик фаолияти давомида атроф муҳитни булғанишдан ҳимоя қилиш ўткир муаммоларига бағишлади. Нотиқ ҳозир табиатдан фойдаланишнинг иқтисодий воситалари ҳеч кимни қаноатлантирмаётганлигини қайд этиб ўтди. Одатда табиатни муҳофаза қилиш тадбирларининг амалга оширилиши корхоналарга катта зиён етказади. Шу билан хўжалик ҳисоби шароитида иқтисодий манфаатларнинг регионда экологик вазиятни яхшилаш учун зарур бўлган объектлар барпо этиш билан мос келмай қолиш ҳоллари вужудга келмоқда. Бундай зиддиятни бартараф этиш имкониятини топиш керак.

Миллатлар Совети план ва бюджет тўғрисидаги масалаларни муҳокама қилиб бўлди.

Танаффусдан сўнг Иттифоқ Совети ва Миллатлар Советининг қўшма мажлиси бўлиб сессия кун тартибига киритилган масалаларни муҳокама қилиш давом эттирилди.

(ТАСС).

ДАХЛДОРЛИК ТУЙҒУСИ

Колхозимиз коммунистлари, барча меҳнаткашлари партия конференцияси йилида фидокорона меҳнат қилиб, қувончли натижаларни қўлга киритдилар. Давлатга пахта топшириш юзасидан олинган мажбурият ҳам ортиғи билан бажарилди. Қабул пунктларига 4 минг тоннадан ортиқ сифатли хом ашё етказиб берилди. Қувончлиси шуки, хўжалик тарихида биринчи марта 20 та бригаданинг ҳаммаси ваъдага вафо қилди.

Бу кутилган ҳол эди. Колхоз правлениеси, партия комитети йил бошидан асосий тармоқда ишни пухта ташкил этишга ҳаракат қилди. Агротехник тадбирларни вақтида, сифатли амалга ошириш, интизомни мустаҳкамлаш, оммавий-сиёсий, ғоявий-тарбиявий ишларни янги поғонага кўтариш тадбирлари амалга оширилди. Оммавий касб эгалари, ўрта бўғин етакчилари ҳал қилувчи дамларда зўр омилкорлик, изчиллик, ташаббускорлик кўрсатдилар. III даражали «Шуҳрат» ордени нишондори Эргаш Норбоев фаолияти ҳақида алоҳида тўхталмоқчиман. У ўн беш йилдан буён бригадага етакчилик қилиб мўл, арзон ва сифатли маҳсулот етиштиришнинг ўзига хос тажриба мактабини яратди. Ўндан ортиқ лаёқатли шогирдлар тайёрлади. Уларнинг аксарияти айни кунларда мураббий билан басма-басига ишлашаяпти.

Ёдимда, ғўза вегетацияси даври эди. 8-бригада ишлари билан танишиш мақсадида пайкал оралашга тушдик. Бригадир ташвишли кўринарди.

— Бир нарса мени чуқур ўйлантираяпти, — деди Эргаш ака мурғак ниҳолларга ўйчан тикилиб. — Машиналар тупроқни ниҳоятда қотириб, босиб ташлаяпти. Натижада микроорганизмлар нобуд бўлаяпти, чувалчанглар қолмаяпти. Олимлар тўғри таклиф қилишаяпти. Уч ғилдиракли тракторлар ўрнига тўрт ғилдираклиларини кўпайтириш керак. Арзимас бўлиб кўринса-да, аммо ҳар бир ғилдиракка тушадиган оғирлик анча камаяди.

Қайта қуриш шарофати туфайли кишилар онги, дунёқараши, ишга муносабатида ижобий ўзгаришлар содир бўлаяпти. Экономикани мустаҳкамлаш, мавжуд имкониятлардан унумли фойдаланиш, тежамкорликни кучайтириш барчанинг диққат марказида.

Бригада ва оилавий пудрат муваффақиятларимизнинг асосий омилларидан биридир. Ўндан ортиқ ишлаб чиқариш илғори пешқадам хўжаликларда бўлиб, янгича иш усулларини кунт билан ўргандилар. Пудратнинг иқтисодий афзалликлари мисоллар ёрдамида кенг тушунтирилди. Дастлаб 600 оила хўжалик билан шартнома тузди. Абдулҳамид Ғаниев, Мирзаабдулла Мўйдинов, Раҳматжон Тожихонов, Тожихон Камолова, Қутбиддин Ҳусанов, Рислиғой Ўринбоева, Муродилла Исматуллаев ўртоқлар бошлиқ звенолар юқори кўрсаткичга эришиб, мўмай даромад олдилар.

Цех партия ташкилотларида бўлиб ўтган ҳисобот-сайлов йиғилишларида коммунистлар пахтачиликка комплекс механизация жорий этиш, ҳосилнинг асосий қисмини агрегатлар ёрдамида саранжомлаш таклифини илгари сурдилар. Правление, партия комитети коммунистлар таклифлари асосида қўшимча тадбирлар белгилади. Механизатор кадрлар тайёрлаш, уларнинг маҳоратларини ошириш диққат-марказида бўлди. Мураббийчилик ҳаракати кенг қулоч ёзди. Маҳамадали Йўлдошев, Юсуфжон Раҳмонов, Камолиддин Раззоқов, Мамасоли Абдураҳимов каби суворийларнинг ҳар бири бункерлардан 130—150 тоннадан оқ олтин тўкдилар. Техника шарофати туфайли қўшимча юз минг сўм иқтисод қилинди.

Ўзаро социалистик мусобақанинг аҳамияти ҳақида алоҳида тўхталмоқчиман. Авваллари бу муҳим ишда расмиятчиликка йўл қўйиларди. Партия конференцияси йилида мусобақанинг оммавийлиги ва ошкоралиги таъминланди. Меҳнат беллашувининг шартлари ҳар беш кунда якунланиб, илғорлар кўпчилик ўртасида моддий ва маънавий жиҳатдан рағбатлантирилдилар. Колхоз партия комитети, цех партия ташкилотлари вазиятга тўғри баҳо бериб, омма ғайрат-шижоатини оширишнинг синалган омилларини кенг қўлладилар. Турдиқул Авазбеков, Тўрабой Жўраев, Оқилжон Файзуллаев, Собиржон Мўминов каби бригада бошлиқлари ердан, техникадан, ўғитдан унумли фойдаланишда барчага намуна бўлдилар. Улар мўлжалдагидан 60—70 тонна кўп пахта топшириб, мажбуриятни биринчилар қатори шараф билан адо этдилар.

Дала шийпонлари деҳқоннинг иккинчи уйига, оммавий-сиёсий ишлар марказига айланди. Кўпсонли тарғиботчи, ташвиқотчилар таъсирчан чиқишлари билан мусобақага қизғин руҳ бағишлашди. Айниқса агитатор Пўлат Ёқуббоев фаолиятидан кўпчилик миннатдор. У чуқур билим, катта ташкилотчилик қобилиятига эга. Жанговар сўз устаси ташаббуси билан дала шийпонларида долзарб мавзуларда суҳбатлар уюштирилди. «Оилавий пудратнинг иқтисодий афзалликлари», «Техника деҳқон мададкори», «Ёрдамчи хўжалик—кони фойда» каби мавзуларда ўтказилган лекциялар қишлоқ кишиларида катта таассурот қолдирди.

Биз Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XI пленуми қарорларига жавобан қатор хайрли ишларга қўл урдик. Ҳар қачонгидан кўп мева, узум, дон етиштириш орзусида ички имкониятлардан унумли фойдаланилди. Ветеранлар, комсомол ёшлар муҳим ишга кенг жалб этилди. Ҳашар йўли билан хонадонлардан маҳаллий ўғит ташиб келтирилиб, картограмма асосида ерларга солинди. Фидойи меҳнат, ташаббускорлик туфайли кўзланган мақсадга эришдик. Давлатга 1.852 тонна узум, 426 тонна мева топширилиб, план муддатидан илгари бажарилди. Етиштирилган неъматнинг 80 проценти умумиттифоқ фондига жўнатилди. Дастлабки ҳисоб-китобларга қараганда рентабеллик даражаси 40 процентдан ошади.

Колхоз правлениеси айни кунларда социал масалаларни ҳал этишга киришган. Янги уй-жой, маданий-маиший хизмат кўрсатиш муассасаларининг бинолари қад кўтармоқда. Кези келганда бир масала хусусида фикрлашмоқчиман: пудрат ўз кудратини кўрсатди. Ижарачилар ер участкасини беш йилга фойдаланишга олиб, заминини қийин-қистовга олишаяпти. Шу сабабли ерни оилаларга узоқ йилларга ижарага топшириш мақсадга мувофиқ. Шундагина деҳқонлар келажакни, ўз фарзандларини ҳам ўйлайдиган бўладилар.

Яна бир масала. Ғўзани парвариш қилишда қатор ораларида машина-механизмлар жуда кўп марта юради. Бунда ҳосилдор қатлам муқаррар чангга айланади ва осонгина ҳавога кўтарилади. Ҳисоб-китобларга қараганда, йилига ҳар гектар ердан 15 тоннагача чанг кўчади. Булар тупроқ структурасининг бузилишига, экология балансининг издан чиқишига олиб келади. Муаммолар барчани бирдек ўйлантириши керак.

Бугунги кунда агросаноат комплекси механизмини муваффақиятли бошқариш, ишлаб чиқариш участкаларида ишни тўғри йўлга қўйиш кўп жиҳатдан раҳбар, мутахассис ва меҳнаткашнинг билимдонлигига, иқтисодий фикрлаш даражасига боғлиқ. Барча жабҳаларда қайта қуриш, жадаллаштириш мустаҳкам қарор топаётган, демократик принциплар ҳаётга чуқур кириб бораётган, экономикани бошқаришда туб ислоҳот ўтказилаётган ҳозирги давр ана шуни талаб этаяпти. Жамиятимизда сифат ўзгаришларини рўёбга чиқарувчи киши ҳар томонлама етук, омилкор, ҳисоб-китобдан пухта хабардор бўлиши лозим. Шу боисдан ҳаммани иқтисодий ўқувга — касб малакасини ва билимини биргаликда ошириш курсларига жалб этиш ҳаётий заруратга айланди. Колхоз правлениеси, партия комитети пешона тер эвазига олинган маблағлардан унумли фойдаланишга, одамларни эъзозлашга ҳаракат қилаяпти. Кишилар меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот таннархини арзонлаштириш, иш шароитларини яхшилашга қаратилган таклифлар, ташаббуслар билан майдонга чиқмоқдалар. Деҳқонда она заминга ҳақиқий хўжайинлик ҳисси кучаймоқда. Мўл-кўлчилик учун олиб борилаётган курашнинг олдинги сафида эл-юрт ишининг жонкуярлари — коммунистлар боришаяпти.

Валижон ЎРУНОВ,
Уйчи районидаги «Комсомол» колхози правлениесининг раиси.

ОЛМА ПИШ, ОҒЗИМГА ТУШ

ВОБКЕНТ ТЎҚУВ ФАБРИКАСИДА УЙ-ЖОЙ МУАММОСИ ҚАНДАЙ ҲАЛ ЭТИЛАЯПТИ?

«Оилавий шароитимни инобатга олиб мени уй-жой билан таъминлашингизни сўрайман...».

Корхона касаба союз комитетидаги махсус папкада ана шундай мазмундаги аризалар оз эмас. Эътибор бераяпсизми: оз эмас! Демак, кўп. Уларнинг ижроси эса... Келинг, шошилмайлик. Ҳозир замон ҳам, талаб ҳам бошқа. Қайта қуриш, ошкоралик шарофати туфайли кишилар онги ва қалбида ижобий ўзгаришлар содир бўлаяпти. Улар яхши яшаш учун яхши ишлаш лозимлигини тўлароқ идрок этмоқдалар. Фаровонликнинг ўзи келмайди. Ҳаётий эҳтиёжлар муттасил ўсиб бораяпти. Айниқса уй-жойга кучли зарурат сезилмоқда. Партия ва ҳукуматимиз шуни назарда тутиб 2000-йилгача мўлжалланган кенг истиқбол программасини илгари сурмоқда. Қолаверса, ўз уйига эга бўлиш ҳар бир гражданнинг конституцион ҳуқуқи саналади.

Хўш, Вобкент тўқув фабрикасида социал, маданий-маиший соҳадаги муаммолар қандай ҳал этилаётир? Етарли эътибор ва ғамхўрлик билан қуршаб олинганми? Сиртдан қараганда эътирозга ўрин йўқдек: иш ўз маромида давом этаяпти, планлар доим юз. Ходимлар қатор қулайликлардан баҳраманд. Кутубхона, болалар боғчаси, новвойхона, магазин, ошхона, дорихона—ҳаммаси бор. Қандай хизмат бўлса, ўз вақтида бажо келтирилади. Бу эса бебаҳо бойлик — вақтни тежаш имконини бермоқда.

Дастлабки уй-жойлар корхона ишга туширилмасдан анча илгари қуриб битказилган эди. Ҳозир бу ерда кўркам шаҳарча қад кўтарган. Унинг бағрида 5 та коттеж, 48 квартирали иккита уй-жой биноси бўлиб, жами 58 оила истиқомат қилмоқда. Хоналар тўлиқ газлаштирилган. Жорий йил ҳисобидан бир киши —слесарь-сантехник Н. Шомуродов ер участкаси билан таъминланди.

Буларнинг ҳаммаси яхши, албатта. Лекин инсоф билан айтганда, хотиржам бўлишга ҳеч қандай асос йўқ. Коллектив аъзоларининг меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилаш юзасидан ҳали кўп иш қилиш лозимлиги кўриниб турибди. Илғор саноат корхоналарида шундай анъана мавжуд: одатда иқтисод ва тежамкорлик ҳисобига топилган фойданинг бир қисми социал эҳтиёжлар — уй-жой, боғча ва ҳоказолар қуриш учун сарфланади. Албатта, ҳар икки томон бундан манфаатдор. Биз сўз юритаётган фабрикада-чи, манзара бошқача. Планлар ошириб бажарилаётган бўлса-да, самара оз. Маҳсулот таннархи қимматга тушмоқда. Ишлаб чиқариш харажатлари даромадни «еб» қўяяпти. Шу боисдан уй-жой қурилишида жиддий силжиш сезилмаётир. Корхона 1987 йилни 45,8 минг сўм зарар билан якунлади. Ваҳоланки, 10 миллион 733 минг сўмлик маҳсулот — читбоп газмол тайёрланиб, план 107 процентга ўринлатилгани ҳақиқат. Бунга нима дейсиз?

Интилиш ва изланишда гап кўп. Хўжалик ҳисоби ҳамда ўз-ўзини маблағ билан таъминлаш шароитида ишлаш учун фабрикада барча имконият бор. Ўшанда маҳсулот сифати ҳам, манфаатдорлик ҳам, шубҳасиз, ошган бўларди. Раҳбарлар эса негадир шошилишмаяпти. Ҳозирча фақат тўқув цехи хўжалик ҳисобига ўтказилган. Дастлабки натижалар чакки эмас. Янгиликка кенг йўл очиш, ҳар қандай ташаббус ва хайрли ҳаракатни қўллаб-қувватлаш ишга фақат наф келтиришини унутмаслик лозим.

Шу ўринда яна бир масала устида тўхталиб ўтишга тўғри келади. Сарф-харажатларни камайтириш мумкинми? Мумкингина эмас, шарт. Бунинг учун хўжалик юритишда омилкор бўлиш, тийинларни тежаш, қўшимча резервларни ҳаракатга келтириш талаб этилади. Халқимиз тома-тома кўл бўлур, деб бекорга айтмаган. Фабрика—райондаги катта, интернационал коллективлардан бири. Бу ерда турли миллат вакилларидан иборат 640 киши меҳнат қилади. Иш икки сменада ташкил этилган. Тўқувчилар, йигирувчилар, инженер-техник ходимларнинг кўпчилиги узоқдан — қўшни Шофиркон ва Ғиждувон районларидан қатнайди. Уларни олиб келиш, уй-уйларига элтиб қўйиш учун махсус автобус ажратилган. Хўш, нима бўпти, дерсиз. Гап шундаки, уловидан тушови қимматга тушаётир. Жорий йилнинг ўтган саккиз ойи давомида фақат транспорт харажатининг ўзи 32 минг сўмни ташкил этди! Эҳтиёт қисмлар учун, дастгоҳлар ва бошқа ускуналарни созлаш учун сарфланаётган маблағни айтмай қўя қолайлик. Ишчи кадрлар районнинг ўзидан тайёрланганда ёхуд узоқдан қатнаётганлар квартира билан таъминланганда, корхона ҳар жиҳатдан ютган бўларди, албатта. Бу —аниқ. Мана сизга оддий тўрт амал!

Кўринадики, гап яна уй-жой муаммосига келиб тақалаяпти. Шундай бўлиши ҳам керак. Меҳнат ва турмуш — яхлит тушунча. Уларни бир-биридан ажратиб қараб бўлмайди. Ҳозир корхонада 80 киши (агар ошмаган бўлса) уй-жой учун навбатда турибди. Жумладан, 32 киши ер участкаси, 9 нафар ходим кооператив уй, 39 киши квартира сўраб ариза берган. Очиғи, шу имиллаш бўлса, уларнинг умидлари ҳали-бери ушаладиганга ўхшамайди. Мана сизга жонли мисол: давлат маблағи ҳисобига қурилаётган учта коттеж неча йилдирки, битгани йўқ. Ваҳоланки, у аллақачон фойдаланишга топширилиши лозим эди. Одамлар эса уйга муҳтож, зориқиб кутишаяпти.

— Мен 1984 йилда ариза берганман, — дейди тўқувчи Шозода Рамазонова. — Талабим ҳалигача қондирилгани йўқ. Йўлим узоқ, тор уйда болаларим билан қийналиб яшаяпман. Турмушдан кўнглинг тўқ бўлмагач, ишингдан ҳам барака қочаркан. Бу ҳол қачонгача давом этади?

Ана шундай сўзларни электриклар С. Муҳиддинов, Ш. Жумаев, инженер-технолог М. Гулматова ва бошқалар ҳам айтишлари мумкин. Чунки улар тўрт-беш йилдан бери уй берилишини сабр-тоқат билан кутишаяпти. Аҳвол эса ўша-ўша. Уй-жой қурилишини жадаллаштириш юзасидан амалда бирон-бир иш қилинаётгани йўқ. Биз шу хусусда раҳбарлар билан суҳбатлашдик.

— Муаммони ҳал этиш йўлларини излаяпмиз, — дейди фабрика директори Н. Мўминов. — Меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот таннархини арзонлаштиришни биринчи даражали вазифа қилиб қўйганмиз. Ҳозир кўп нарса шунга боғлиқ бўлиб турибди. Уй-жой танқислиги қатор қийинчиликларни келтириб чиқармоқда. Йил охиригача фабрикамизнинг иккинчи навбати ишга тушиши керак. Ўшанда ходимларимиз сони ошиб, 1.200 кишига етади.

— Фикрингизни тўғри англаган бўлсак, корхона тўла қувват билан ишлай бошлагач даромад кўпаяди, ўшанда социал эҳтиёжларни тўлароқ қондириш мумкин бўлади, демоқчисиз. Шундайми?

— Ҳа, шундай. Яқин келажакдаги режаларимиз катта. 1989 йилда 24 квартирали уй-жой, 200 ўринли ётоқхона қурилишини бошламоқчимиз. Лойиҳа-смета ҳужжатлари тайёр. 1995 йилга бориб 312 оила квартира билан тўлиқ таъминланади. Тўқимачилар шаҳарчасида ҳаммом қуриш ҳам кўзда тутилаяпти.

Директорнинг сўзларини корхона касаба союз комитети раиси Б. Мухторов илиб кетди:

— Инсон омили — муваффақият гарови. Биз шуни назарда тутиб, ишчи-хизматчиларнинг меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилашга ҳаракат қилаяпмиз. Фабрикада уч кишидан иборат уй-жой комиссияси тузилган. У аризачининг шарт-шароитини атрофлича ўрганиб чиқади ва лозим деб топгандан кейингина бизга тавсия этади. Йўлак деворига осиғлик рўйхатга кўзингиз тушган бўлса керак. Унда уй-жойга муҳтож кишиларнинг навбатдаги ўрни қатъий белгиланган. Ҳар ким ордерни шу рўйхат бўйича олади. Фурсатдан фойдаланиб бир мулоҳазамни айтмоқчиман. Районда қурилиш материаллари билан савдо қилувчи иккита магазин мавжуд. Лекин улардан зарур нарсани топиб бўлмайди. Айниқса ганч, тахта, цемент, тўсинлик ёғоч камчил. Шу сабабли баъзи ходимларимиз область марказига ёки қўшни район базаларига қатнашга мажбур бўлмоқдалар. Бунақа етишмовчиликлар анчагина. Улар қанча тез бартараф этилса, шунча яхши. Дарвоқе, биз якка тартибда уй қурувчиларни ҳам унутганимиз йўқ. Уларга давлат кассасидан қарз олиш, қурилиш материалларини ташиб беришда яқиндан ёрдам кўрсатилаяпти. Қисқаси, мўлжалимиз аниқ. Уй-жой муаммоси яқин йиллар ичида ҳал этилади.

Нима дердик, биз ҳам шунга тилакдошмиз. Лекин ҳолва деган билан оғиз чучимайди-да! План, режа, тадбир — булар ҳали қоғоздаги гаплар. Уларнинг қанчалик ҳаққонийлигини келажак кўрсатади.

МУХБИР ИЗОҲИ: Ушбу материал қоғозга тушаётганда корхонага янги директор тайинланганидан хабар топдик. Албатта, бунинг ажабланадиган жойи йўқ. Раҳбар ўзгариши —масаланинг бир томони. Лекин шуниси аёнки, ёш, иқтидорли кадрлар жамиятга ҳаммадан кўпроқ наф келтиришлари мумкин. Инчунин, уларнинг катта ишонч билан раҳбарлик лавозимларига кўтарилаётгани табиий ҳол. Эшитишимизча, Ҳазрат Ҳамдамов ҳам ёш. У директорлик курсисининг масъулиятини қанчалик чуқур англайди— энди кўп нарса мана шунга боғлиқ. Корхона ишида бурилиш бўлармикин ёхуд раҳбар янги-ю, муаммолар эскича қолаверармикин? Бу хусусда вақт ўтиши билан яна фикрлашармиз.

Н. ТОШЕВ,
«Қишлоқ ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

ҚАРС ИККИ ҚЎЛДАН...

Жомбой дон маҳсулотлари комбинати ҳовлисида катта-кичик транспорт воситалари турнақатор. Назорат постидаги кузатувдан сўнг бирига ун, бирига омихта ем юкланган автомашиналар комбинат дарвозасидан бирин-кетин чиқишиб манзил томон шитоб билан йўл олади.

Республикамиздаги йирик дон маҳсулотлари комбинатларидан бири бўлган мазкур корхонада йилига 100 минг тоннадан зиёд ун, шунча миқдорда омихта ем тайёрланади.

Коллектив ҳамма кўрсаткичлар бўйича ярим йиллик планларни ортиғи билан уддалади. Олти ойда 46.985 тонна ўрнига 49.631 тонна ун тайёрланди. Мўлжалдагидан 2.646 тонна кўп маҳсулот ишлаб чиқарилди. Пландан ташқари 1.236 тонна омихта ем берилди. Маҳсулотни реализация қилиш бўйича ҳам яхши натижаларга эришилди: 16 миллион 103 минг ўрнига 17 миллион 224 минг сўмлик маҳсулот сотилди. Бу план 106,9 процентга уддаланиб, 1 миллион 121 минг сўмлик маҳсулот реализация қилинди, деган гап.

Озуқа цехида бир сменада 120, суткасига эса 357 тонна маҳсулот тайёрланиши керак. Очил Нуйев сингари пешқадамлар бир сменанинг ўзидаёқ 200 тоннадан ошириб омихта ем тайёрлашаяпти. О. Нуйев — цех смена мастери. У зиммасидаги ярим йиллик планни 108,9 процент қилиб бажарди.

Комбинатда илғорлар кўп. Тоҳиржон Йўлдошев, Фарҳод Довуров каби смена мастерлари ҳам зарбдорчасига ишлашаётир.

— Йиллик планни 5 декабрда бажаришни мўлжалпаяпмиз, — дейди директор Зубайдулла Баротов. — Буни аниқ ҳисоб-китоблар кўрсатиб турибди. Ишлаб чиқаришнинг маромини таъминласак ниятимиз ушалиши тайин. Электр токининг тез-тез бўлмай қолиши ишимизга салбий таъсир қилади. Барча қурилмалар ҳаракатдан тўхтайди. Тегирмон тўла қувватини олгунича қарийб бир соат ўтади. Шунча вақтда 20 тонна маҳсулот тайёрлаш мумкин. Электр таъминотига мутасадди ўртоқлар буни эътиборга олишса яхши бўларди.

— Комбинатда 50 дан зиёд штат қисқартирилибди. Тортишув, эътирозлар бўлгандир? — сўраймиз директордан.

— Йўқ. Чунки буни олдиндан билардик. Шу йил июнь ойида ҳақ тўлашнинг янги системасига ўтилгандан сўнг ишчилар маоши ўртача 20—30 процент ошди.

Инсон омилини активлаштириш борасида ҳам ибратли ишлар амалга оширилмоқда. Комбинат озуқа цехида душхона қурилди. Яқинда барпо қилинган спорт саройи ҳам корхона ишчилари ва уларнинг фарзандлари учун. Булардан ташқари профилакторий қад ростлаётир, сауна, сузиш бассейни қурилаяпти. Корхона ишчилари истиқомат қиладиган посёлка йўлларига асфальт тўшалди, болалар боғчаси ремонт қилинди. Буларнинг барчаси корхона меҳнатчиларининг ишлашларида ўз самарасини кўрсатмоқда.

Ш. УМИРОВ,
«Қишлоқ ҳақиқати» мухбири.

«Узбексельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи республикамиз колхоз ва совхозларига кўплаб техника етказиб бермоқда. Машинасозлар бу йил 4.200 та агрегат тайёрлаш учун астойдил ҳаракат қилаяптилар. Корхонада СХУ-4 типидаги янги сеялкани ишлаб чиқариш бошлаб юборилди. У туксизлантирилган чигитни қадашга мўлжалланган. Дастлабки 400 сеялка буюртмачиларга етказиб берилди.

СУРАТДА: тайёр маҳсулотлар жўнатилаётган пайт.

М. НУРИДДИНОВ фотоси.

Ленин комсомоли 70 ёшда

КУРАШ, ИЗЛАНИШ, ШИЖОАТ

Улуғ Октябрь социалистик революцияси ғалабаларини сақлаб қолиш ва мустаҳкамлаш, дунёда биринчи ишчи-деҳқон ҳокимияти учун қизғин кураш бораётган даврда ташкил топган Ленин комсомоли 70 йил мобайнида жасоратга тўла ёрқин йўлни босиб ўтди. Ёшларни коммунистик эътиқод, марксизм-ленинизм ғояларига садоқат, Ватанга меҳр-муҳаббат руҳида тарбиялашга катта ҳисса қўшди. Энг қийин, ҳал қилувчи дамларда партиянинг ишончли резерви ва содиқ ёрдамчиси эканлигини қайта-қайта исботлади.

ВЛКСМнинг жанговар отрядларидан бири — Ўзбекистон комсомоли йўли ҳам кураш, изланиш, жасоратдан иборат. Бугунги кунда республика комсомол ташкилоти ўз атрофига уч миллионга яқин йигит ва қизни бирлаштирган. Халқ хўжалигининг бирон соҳаси йўқки, унда оловқалб ёшлар ишламаётган бўлсин. Айниқса пахтакор ўлкамиз қишлоқларида тер тўкаётган йигит ва қизлар шижоати таҳсинга лойиқ. Улар Ленин комсомолининг 70 йиллик юбилейига бағишланган социалистик мусобақага қизғин тус беришаяпти. Косон районидаги «ВЛКСМ XX съезди» совхози республика хўжаликлари орасида биринчи бўлиб маррага етди. Бугунги унутилмас, қувончли кунга юзлаб ёшлар коллективлари ёруғ юз билан келдилар. Янгиариқ районидаги «Москва» колхозидан Олим Жабборов, Гурлан районидаги «Коммунизм» колхозидан Рўстам Аҳмедов, Учқўрғон районидаги «Учқўрғон» совхозидан Саида Эшонхўжаева, Ворошилов районидаги Свердлов номли колхоздан Раҳмон Деҳқонов ва бошқалар юбилей арафасида оширилган социалистик мажбуриятларини ҳам шараф билан адо этдилар. Юқори сифатли маҳсулот тайёрлаш, техника шарофати туфайли моддий манфаатдорлик таъминланди.

Мавсум арафасида Янгиариқ районидаги Киров номли колхоз механизатори Бойназар Собиров комсомол тўйигача зангори кема бункеридан 180 тонна пахта тўкишга аҳд қилиб, ҳамкасбларини беллашувга чақирганди. Ватанпарварлик ташаббуси Хоразм область комсомол комитети бюроси томонидан маъқулланди. Хайрли ҳаракат кенг қўллаб-қувватланди. Бойназар комсомолга хос ғайрат-шижоат кўрсатиб, дақиқалардан унумли фойдаланди. Унинг шу кунгача уйган шахсий хирмони 285 тоннадан ошди! Ташаббускор йигит издоши — Қўшкўпир районидаги «Тошкент» колхози механизатори Янгибой Қутлимуродов эса пўлат этакдан 287 тонна оқ олтин тўкди.

Ватанпарварлик ҳаракатлари бошқа областларда ҳам кенг қулоч ёйди. Бугунги кунда ўз садоқатини амалда намойиш этиб, зангори кемада 180—256 тонна дур йиғиштирган Избоскан районидаги «Октябрь 50 йиллиги» совхози суворийси Саидкарим Жўраев, Каттақўрғон районидаги «Ленин йўли» колхозилик Даврон Қодиров каби марду майдонлар номини ҳурмат билан тилга оламиз.

Йиғим-терим мавсумида Тошкент, Хоразм, Бухоро, Қашқадарё областлари комсомол ташкилотлари катта сафарбарлик ишлари олиб бормоқдалар. Эришилаётган муваффақиятларда кўпсонли йигит ва қизларнинг муносиб улуши бор. Айни пайтда республика қишлоқ хўжалигида 9 мингдан зиёд комсомол-ёшлар коллективларига уюшган минг-минглаб оловқалблар Озиқ-овқат программасининг бажарилишига муносиб улуш қўшишмоқда.

Чорвачилик комсомол оталиғида. Икки йилдирки, «Қишлоқ ҳақиқати» газетаси билан ҳамкорликда маккажўхорикорлар фаолиятини изчил назорат қилиб келаяпмиз. Матбуот билан яқиндан алоқада бўлиш натижасида ватанпарварлик ташаббуслари оммавий тус олиб, илғор тажрибалар кўпчилик мулкига айланди. Эндиликда Хива районидаги Энгельс номли колхоздан Олима Маткаримова, Яккабоғ районидаги «Коммунизм» колхозидан Жовли Рўзиқулов, Косон районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхозидан Шермат Мамадалиев бошлиқ маккажўхоричилик комсомол-ёшлар коллективларида ўзига хос тажриба мактаби яратилди.

Чорвачиликка ёшлар оталигини кучайтиришда Фарғона область комсомол комитети олиб бораётган ишлар диққатга сазовор. Бу ерда «Ёш чорвадор куни»ни ўтказиш анъанага айланган. Белгиланган кунда комсомол ходимлари 204 та сут-товар фермаси, 46 та бузоқхоналарга йўл оладилар. Область комсомол комитети бюроси, соғлиқни сақлаш, маданият, маиший хизмат кўрсатиш бўлимларининг қарорига биноан чорвадорларга ғамхўрлик кучайтирилмоқда. Мутахассислар, «Билим» жамияти лекторлари долзарб мавзуларда лекция ва суҳбатлар уюштиришаяпти. Ёш чорвадорларнинг яшаш, ишлаш шароити, дам олиши, ҳордиқ чиқариши билан қизиқишмоқда. Ташкилотчилик туфайли қисқа вақт ичида 178 та қизил бурчак, 197 та дам олиш хонаси, 182 та ошхона ва савдо дўкони, 55 жойда медицина пункти ташкил этилди. Иш жараёнларининг 62 проценти механизациялаштирилди.

Муҳим соҳага Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети алоҳида эътибор бермоқда. Тармоқда 1.220 та комсомол-ёшлар коллективларига асос солинди. Илғорлар икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони, СССР космонавт-учувчиси В. Жонибеков номидаги кўчма вимпел, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Давлат мукофоти лауреати, машҳур сигирсоғар А. Чудная номидаги мукофотлар билан тақдирланмоқдалар. 1987—1988 йил чорва қишловида яхши натижаларга эришган 34 нафар ёш чорвадор мусобақа ғолиби бўлди.

Кўплаб йигит ва қизлар комсомол йўлланмаси билан чорвачилик комплексларига юборилаяпти. Бироқ очиқ эътироф этиш керак: ҳамма жойда ҳам уларга қулай шароит яратиб берилмаяпти. Қўл меҳнати салмоғининг юқорилиги, социал масалалар суст ҳал этилаётганлиги одамларнинг шаштини қайтараяпти. Қўнимсизлик, топширилган ишга совуққонлик билан қараш давом этмоқда. «Қишлоқ ҳақиқати» газетасида босилган «Подани ким боқади?» сарлавҳали мақола Тошкент область партия комитети томонидан маъқуллангани бежиз эмас.

Қайта қуриш, ошкоралик туфайли комсомол ташкилотлари фаолиятида ижобий ўзгаришлар содир бўлаяпти. Ходимларимиз меҳнат коллективларига тез-тез бориб, ёшлар ҳаёти, орзу интилишлари, уларни қизиқтираётган масалаларни атрофлича ўрганмоқдалар. Бироқ турғунлик йиллари иллатларидан батамом қутула олганимиз йўқ. Баъзи бошланғич комсомол ташкилотлари аксарият ўринларда хўжалик юмушлари билан шуғулланишаяпти. Оммавий-сиёсий, ғоявий-тарбиявий ишларни ташкил этишда расмиятчиликка йўл қўйилмоқда. Қиз-жувонлар ўртасида ўз жонига қасд қилишдек нохуш ҳодисаларнинг учраётганлиги тарбия масаласида жиддий изланишимиз, кўпроқ ишлашимиз кераклигини кўрсатади.

КПСС XXVII съезди комсомол ишига юксак баҳо берди. М. С. Горбачев КПСС XXVII съездида таъкидлаганидек **«...келажагимиз кўп жиҳатдан бугунги кунда биз ёшларни қандай тарбиялаётганимизга боғлиқ. Бу бутун партиянинг, бутун халқнинг вазифасидир. Бу Ленин комсомолининг энг муҳим, туб вазифасидир».**

Ленин комсомолининг 70 йиллик юбилейи мамлакатимизда СССР Конституцияси (Асосий Қонуни)га ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисидаги СССР Қонуни ҳамда СССР халқ депутатларини сайлаш ҳақидаги СССР Қонунининг лойиҳаси қизғин муҳокама этилаётган даврга тўғри келди. Мазкур ҳужжатда комсомол комитетлари роли ва обрў-эътиборини оширишга алоҳида урғу берилган.

Комсомол-ёшлар ўз байрамини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиб, умумхалқ муҳокамасида фаол иштирок этишаяпти. Қимматли таклиф ва мулоҳазалар ўртага ташланмоқда. Олдимизда масъулиятли вазифалар турибди. Партия даъватига амалий иш билан жавоб бериш, тинчликни мустаҳкамлаш, мўл-кўлчилик учун курашнинг олдинги сафида бориш — Ўзбекистон комсомолининг шиоридир!

Ш. АЛЛАМУРАТОВ,
Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг секретари.

Уруш ва меҳнат ветерани Саттор Усмонов ўзининг бутун онгли ҳаётини қўриқ очиш ишига бағишлади, десак муболаға эмас. Ватанимиз тупроғини фашист босқинчиларидан озод этиш учун бўлган жангу жадал майдонида жон олиб, жон берганда урушдан сўнг тинч меҳнат билан шуғулланишни дилига туккан эди. Бугунги кунда Саттор аканинг юзлаб шогирдлари бор. У айни пайтда Зомин районида янги ташкил этилган совхозда директор. Кенжа хўжалик қаддини ростлашида асосан комсомол-ёшлар кучига таянмоқда. Бой ҳаётий тажриба соҳиби Саттор ака бунёдкорлик ишида шижоат кўрсатаётган йигит-қизлар даврасида янада ёшариб кетгандай бўлади.

СУРАТДА: Саттор Усмонов комсомол-ёшлар билан суҳбатлашмоқда.

Н. МУҲАММАДЖОНОВ фотоси.

ЧИННИХОН ИБРОҲИМОВА МОНОЛОГИ

Саксонларни қоралаб қолдим,
Лекин кўнглим чиннидек тоза.
Шу йилларда кўпни кўролдим,
Арзир ёшлар олса андоза.
Минг азобнинг гувоҳларидир
Оппоқ сочим ҳар бир толаси,
Озодлик деб гулханда охир —
Ёнганларнинг оҳу ноласи.
Руҳонийлар уяси Қўқон
Инграганда ошиб фироғи,
Меҳри дарё аям Тўрахон
Доҳий билан учрашган чоғи,
Қизлар учун тузиб ячейка
Котибалик қилдим у йиллар.
Набиевлар турди ёнимда,
Равшан тортди хира кўнгиллар.
Жанггоҳ узра жон берди ёрим,
Тўрт етимга бўлдим тул она.
Пешонамни силаб диёрим,
Бошгинамда мудом парвона.
Юрагимда мангу аланга,
Курашларга тикканман ўзни.
Жонни фидо этиб Ватанга,
Дилга жойлаб ленинча сўзни.
Олтмиш беш йил комсомолдаман,
Ёшлик менга абадий йўлдош.
Доим жангда, доим йўлдаман,
Чароғбоним партия — қуёш!

Наримон ОРИФЖОНОВ.

БАЙРАМ СОВҒАЛАРИ

Янгиариқ районидаги «Москва» колхози комсомол ташкилоти ёшлар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни жонлантирмоқда. Социалистик мусобақа қизғин тус олиб, йиғим-теримда юқори суръат ва сифат таъминланаяпти. Ташаббускор пахтакор Олим Жабборов етакчилик қилаётган комсомол-ёшлар бригадаси қувончли натижаларни қўлга киритди. Иноқ коллектив 72 гектар майдонда деҳқончилик қилади. Байрам арафасида давлатга пахта топшириш плани ортиғи билан бажарилганлиги ҳақида рапорт берилди. Ҳосилдорлик гектар бошига 32 центнерни ташкил этди. Ялпи ҳосилнинг 70 проценти машиналарда саранжомланди.

* * *

Раҳматилла Ражабов номи Ильич районида ҳурмат билан тилга олинади. Бу уста заршунос меҳнатга коммунистик муносабат намунасини кўрсатмоқда. Қатор йиллардан буён ёшлар бригадасига бошчилик қилиб, меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот таннархини арзонлаштиришга қаратилган таклифлар билан майдонга чиқмоқда. Бу йилги мавсумда Мўмин Эргашев, Ботирали Мамадалиев бошлиқ коллективлар билан басма-басига ишлаб, ваъдага вафо қилди. Ишбилармон, эътиқодли пахтакорларнинг ғайрат-шижоати туфайли Узоқов номли совхоз биринчилар қаторида маррага етди. Далаларда ҳали ҳосил бор. Кураш давом этмоқда.

М. ИЛЁСОВ.

СССР қонунлари лойиҳаларига шарҳлар

ДЕМОКРАТИЯЛАШНИНГ ЯНГИ БОСҚИЧИДА

Мамлакатимиз меҳнаткашлари Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси йўл-йўриқлари асосида ишлаб чиқилган СССР Конституциясига киритиладиган ўзгаришлар ва қўшимчалар тўғрисидаги СССР Қонуни ва СССР халқ депутатлари сайлови тўғрисидаги СССР Қонуни лойиҳаларини муҳокама қилишга киришдилар. ТАСС мухбири В. Саклаковнинг совет қонунчилиги Бутуниттифоқ илмий-тадқиқот институти директорининг ўринбосари, юридик фанлари доктори, профессор И. Н. КУЗНЕЦОВ билан суҳбатининг иккинчи қисмини сизларга ҳавола этамиз. Олим давлат ҳокимияти органлари структурасига киритиладиган ўзгаришларни шарҳлайди.

2. МАҚСАД — МУМКИН ҚАДАР САМАРАДОРЛИК

— Янги Қонун актларининг лойиҳаларида бизнинг олий ижтимоий муассасаларимиз системасига жиддий ўзгаришлар киритиш назарда тутилган. Игорь Николаевич, шулар ҳақида сўзлаб берсангиз.

— Ҳокимият олий органларининг ҳозир амал қилаётган структураси — СССР Олий Совети ва унинг Президиуми ўрнига СССР халқ депутатлари съезди, СССР Олий Совети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Олий Совети Раисидан иборат тўрт бўғинли структура таъсис этилади.

— СССР Давлат ҳокимиятининг олий органлари янги структураси қай йўсинда ишлайди? Улар ўртасидаги ўзаро муносабат қандай? Уларнинг келажакдаги ўзаро муносабатлари қандай бўлади?

— СССР халқ депутатлари съезди СССР Давлат ҳокимиятининг олий органи бўлади. Съезднинг навбатдаги мажлислари йилига бир марта ўтказилади. Бундан ташқари, съезднинг навбатдан ташқари мажлислари ҳам ўтказилиши мумкин. Конституция СССР халқ депутатлари съезди компетенциясига кенг қамровли тус беради. Бу компетенция доираси фақат ССР Иттифоқи ихтиёридаги масалалар чегараси билангина чекланади.

— Демак, СССР халқ депутатлари съезди ўз мажлисларида СССР компетенцияси доирасидаги давлат ҳаётининг ҳар қандай масаласини кўриб чиқиш ва ҳал этиш ҳуқуқига эга бўлар экан-да?

— Ҳа, мен худди шуни назарда тутмоқдаман. Шу билан бир қаторда Конституция давлат ҳаётининг бир қанча масалаларини фақат ССР Иттифоқи ихтиёридаги масалалар қаторига киритади, яъни айрим масалаларни СССР халқ депутатлари съездигина ҳал этиши мумкин, деган қоида қайд этиб қўйилади. Булар жумласига давлат раҳбарлигининг жуда муҳим жиҳатлари: — СССР Конституциясини қабул қилиш ва унга ўзгартишлар киритиш, ички ва ташқи сиёсатнинг асосий йўналишларини белгилаб бериш, СССР состави масалалари хусусида қарорлар қабул қилиш, иттифоқдош республикалар составида янги автоном республикалар ва автоном областлар тузилишини тасдиқлаш, истиқболдаги давлат планларини, иқтисодий ва социал тараққиётнинг энг муҳим умумдавлат программаларини тасдиқлаш, умумхалқ овоз бериши — «референдум» ўтказиш тўғрисида қарорлар қабул қилиш киради.

Бундан ташқари, съездда ССР Иттифоқи олий органларини тузиш билан боғлиқ бўлган баъзи энг муҳим масалалар ҳам ҳал этилади. Жумладан, яширин овоз бериш йўли билан СССР Олий Совети, СССР Олий Советининг Раиси сайланади. Съездда Министрлар Совети Раисининг тайинланиши тасдиқланади, СССР Конституцион назорат комитети ва бошқалар сайланади.

— Шундай қилиб, халқ депутатлари съезди ўзининг биринчи мажлисида СССР Олий Советини сайлар экан-да?

— Съезд СССР Давлат ҳокимиятининг ҳамиша ишлаб турадиган қонун чиқарувчи, идора қилувчи, контрол қилувчи органи бўлиши назарда тутилмоқда ва у ҳозир ишлаб турган СССР Олий Советидан тубдан фарқ қилади, аввало, тузилиш усули жиҳатидан фарқ қилади. Ҳозирги Олий Совет бевосита аҳоли томонидан сайланишини биласиз. Янгидан таъсис этилаётган Олий Совет СССР халқ депутатлари съездида тузилади. Энг асосий нарса шундаки, СССР Олий Совети сессияларининг давом этиши кескин узаяди. Ҳар йили Олий Совет навбатдаги икки сессияга — баҳорги ва кузги сессияларга чақирилади ва қоида тариқасида ушбу сессияларнинг ҳар бири уч-тўрт ой давом этади, яъни типик ҳолда у 8 ой ишлайдиган бўлади.

— Ҳозир амал қилаётган Олий Совет йил мобайнида сессия режимида, маълумки анча кам ишлайди...

— Олий Совет фаолиятининг характери нечоғлик тубдан ўзгараётганлигини шундан ҳам билса бўлади. Таъсис этиладиган Олий Советнинг ҳозир мавжуд бўлган Советдан учинчи муҳим фарқи шундаки, Олий Совет аъзоларининг состави камайиб, 442 киши бўлади. Ана шу сон состави доимо ишлаб турадиган орган учун жуда мақбулдир. Мазкур состав қонун чиқариш, идора қилиш, контрол қилиш вазифаларини амалга ошириш учун етарли бўлиб, айни вақтда ана шу энг муҳим орган ишига аниқ мақсадни кўзлаш тусини бериш, уни ишчан ва самарали қилиш учун етарли тарзда ихчамдир.

— Олий Совет компетенциясига қайси масалалар киради?

— Унинг компетенциясига ССР Иттифоқи ихтиёри доирасидаги барча масалалар киради, СССР халқ депутатлари съездигина ҳал этиши мумкин бўлган масалалар бундан мустаснодир, яъни Олий Совет компетенциясига ҳам аслида кенг қамровли тус берилади.

— Бу ўринда қўш ҳокимиятчилик бўлмайдими?

— Бўлмайди, чунки СССР халқ депутатлари съезди ихтиёрида бўлган соҳаларни аниқлаш йўли билан улар ўртасида меҳнат тақсимоти аниқ белгилаб қўйилади. Шу билан бир қаторда, съезд, ҳар қалай, узоқ муддатли мажлислар ўтказмаслигини назарда тутиб, съезд мажлислари орасидаги даврда СССРдаги олий ҳокимият вазифаларини СССР Олий Совети бажаради.

Лойиҳа СССР Қонунлари СССР халқ депутатлари съезди ва СССР Олий Совети томонидан қабул қилинишига асосланган. Шу муносабат билан уларнинг ўртасида юридик кучга эга бўлган тафовут вужудга келтирилади: Олий Совет қабул қилган СССР Қонунлари съезд қабул қилган СССР Қонунларига қатъий мувофиқ бўлиши, уларга зид бўлмаслиги керак. Халқ депутатлари съезди, аввало умумдиректив орган ролини ўтайди. Унинг асосий вазифаси — давлатнинг барча бошқа органлари фаолиятини йўналтириб туришдан, ички ва ташқи сиёсат асосларини шакллантиришдан, энг муҳим қонунлар ва қарорлар қабул қилишдан иборат. Аммо жорий қонун чиқариш, идора этиш ва контрол қилиш юзасидан асосий ишни СССР Олий Совети бажаради, албатта. Бундан буён Олий Совет кўпроқ муддат ишлайдиган бўлар экан, демак, у кўп масалаларни кўриб чиқа олади. Давлатнинг олий ваколатли органларининг қонун чиқариш фаолияти жадаллашуви билан бир қаторда, ушбу органларнинг ҳукумат иши, министрликлар, идоралар ва бошқа ҳисоб бериб турувчи органлар иши устидан назорати кучаяди. Олий бошқарув масалаларини яна ҳам оператив ҳал этиш мумкин бўлиб қолади.

— Бўлажак СССР Олий Совети структураси ҳақида нималар дейиш мумкин?

— Иккала палата ҳам сақланиб қолади. Палаталарнинг тенглиги принципи ҳам сақланади. Аммо ушбу палаталарнинг вазифалари ўзгача бўлади. Ҳар бир палата СССР Олий Совети компетенциясига кирадиган ҳар қандай масалани кўриб чиқиш учун қабул қилиб олишга ҳақлидир. Яъни, принцип жиҳатидан Иттифоқ Советининг ҳам, Миллатлар Советининг ҳам компетенцияси бир хилдир. Айни вақтда бутун мамлакат учун муштарак аҳамиятга эга бўлган социал, иқтисодий ва давлат қурилиши масалалари; ташқи сиёсат, мудофаа ва давлат хавфсизлиги масалалари; СССР гражданларининг ҳуқуқлари, эркинликлари ва бурчлари масалаларини ҳал қилиш, аввало, Иттифоқ Советининг вазифасига кириши таъкидланади. Бундан фарқли равишда Миллатлар Совети, аввало, иттифоқдош ва автоном республикалар, автоном областлар ва автоном округлар социал-иқтисодий тараққиёти масалаларини, миллий маданият ва интернационал тарбия, кўпмиллатли Совет давлатининг умумий эҳтиёжлари ва манфаатларини миллий тенг ҳуқуқлилик, миллатлар, элатлар ва миллий группаларнинг манфаатларини таъминлаш билан қўшиб олиб бориш, миллий муносабатларни тартибга солиб турадиган қонунларни такомиллаштириш масалаларини кўриб чиқиши ва ҳал этиши керак.

— Олий Советга ўз вазифаларини бажаришда ёрдам бериш учун палаталар ва умуман Олий Совет томонидан палаталарнинг доимий комиссияларини ва доимий комитетларни тузиш назарда тутилмоқда.

— Мазкур комиссиялар ва комитетларнинг аъзолигига СССР халқ депутатларининг ҳар бири сайланиши мумкин, бу депутатларнинг Олий Совет аъзоси бўлиши шарт эмас. Ушбу комиссиялар ва комитетлар составида бир неча юз нафар депутат ишлайдиган бўлади. Агар СССР Олий Совети составига 400 дан кўпроқ киши киришини ҳисобга оладиган бўлсак, ана шу органлар ишида мунтазам ва доимий негизда анчагина халқ депутатлари иштирок этиши мумкинлигини осонгина ҳисоблаб чиқиш мумкин.

Бунга илова қилиб шуни айтиш лозимки, Олий Совет аъзолари составининг ҳар йили бешдан бир қисмини ва доимий комиссиялар ва комитетлар аъзоларининг ҳам бешдан бир қисмини мунтазам янгилаб бориш кўзда тутилмоқда.

— СССР Олий Совети Президиуми ҳам тубдан ўзгариши назарда тутилмоқда.

— СССР халқ депутатлари съезди ва СССР Олий Совети ишини ташкилий жиҳатдан таъминлаш ушбу органнинг асосий вазифаларидан бири бўлиб қолади, бунинг учун у зарур ваколатларга эга бўлади. Бундан ташқари, СССР Олий Совети Президиуми илгаригидек, давлат бошлиғининг бир қанча вазифаларини бажариб, СССР гражданлиги масалаларини ҳал этади. СССР орден ва медаллари билан мукофотлайди, фахрий унвонлар беради ва шунга ўхшаш юмушларни адо этади. Шошилинч ва фавқулодда вазиятларда у Конституцияда қатъий белгилаб қўйилган алоҳида ваколатларни ҳам адо этиши мумкин: масалан, зарур бўлиб қолган ҳолларда, айрим жойларда ёки бутун мамлакатда бошқарувнинг алоҳида формаларини жорий этиб, фавқулодда ҳолат эълон қилиши мумкин. СССР Олий Совети ишининг давомийлиги ўзгараётганлиги ва у СССРдаги ҳокимиятнинг доимий ишлаб турадиган қонун чиқарувчи идора этувчи ва контрол қилувчи орган бўлиб қолаётганлиги муносабати билан СССР Олий Совети Президиуми бирор Қонун чиқариш ваколатларидан маҳрум бўлади. Жумладан, эндиликда у Қонунга ўзгартириш киритадиган фармонларни чиқара олмайди.

— Демак, эндиликда бутун Қонун чиқариш ваколатлари халқ депутатлари съезди ва Олий Совет қўлида тўпланар эканда?

— Ҳа, мен буни олдинга қўйилган жуда катта қадам, деб ҳисоблайман, чунки бундан буён Қонун чиқариш вазифалари коллектив раҳбарликнинг кенг органлари томонидан чуқур демократик негизда амалга оширилади.

— Конституцияга киритиладиган қўшимчага кўра янги лавозим — СССР Олий Совети Раиси лавозими таъсис этилади. Бу ҳужжатда таъкидланганидек, у «Совет давлатининг олий мансабдор шахсидир ва мамлакат ичкарисида ҳам, халқаро муносабатларда ҳам Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг вакилидир».

— СССР Олий Советининг Раиси СССР халқ депутатлари съезди, СССР Олий Совети ва унинг Президиуми ишини бир бутун қилиб бирлаштириб туради. Ана шу муассасалар ишини мувофиқлаштириб туриш ва вакиллик вазифаларини амалга ошириш СССР Олий Совети Раиси фаолиятининг бош мазмуни бўлади. Жумладан, СССР халқ депутатлари съезди ва СССР Олий Совети кўриб чиқиши лозим бўлган масалаларни тайёрлашга умумий раҳбарлик СССР Олий Совети Раиси зиммасига тушади. Унга СССР халқ депутатлари съездига ва СССР Олий Советига мамлакатдаги аҳвол ва ички ҳамда ташқи сиёсатнинг бош масалалари, СССРнинг мудофаа қобилияти ва хавфсизлигини таъминлаш тўғрисидаги докладларни тақдим этиш ҳуқуқи берилгандир. Ана шу тахлитдаги докладлар Совет Конституцияси доирасида партия сиёсатини амалга оширишнинг муҳим йўналиши бўлиб қолади.

СССР Олий Совети Раиси съезд ваколатлари муддатига, лекин сурункасига фақат икки муддатгагина сайланади. Унинг СССР халқ депутатлари съездига ва СССР Олий Советига ҳисоб бериши принципи мустаҳкамланади.

«ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ» МЕҲНАТКАШЛАР ХИЗМАТИДА

ЎРИНЛИ ЭЪТИРОЗ

Иштихонлик бир группа газетхонлар редакцияга хат йўллаб, «Правда» колхозидаги қишлоқларда турмуш маданиятининг пастлиги, яшаш учун қулай шарт-шароит йўқлигидан шикоят қилишган эди. Яқинда ушбу хат юзасидан жавоб олинди.

ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ИШТИХОН РАЙОН СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ:

— Колхоз аҳолисига маданий-маиший хизмат кўрсатишда нуқсонларга йўл қўйилгани тўғри. Шикоятчилар асосан Чағатой қишлоғининг бугунги аҳволидан ташвишланиб ёзишган. Текширишда хатда баён қилинган фактлар қисман тасдиқланди. Қишлоқда врачлик амбулаторияси, нонвойхона, сартарошхона ишлаб турибди. Соатига 20 кишига хизмат кўрсатадиган ҳаммом қуриш мўлжалланмоқда. Шунингдек, қишлоқ аҳолисини ичимлик сув билан таъминлаш юзасидан ҳам тегишли тадбирлар белгиланаяпти.

Чағатойда клуб ва чойхона барпо этишнинг ҳозирча иложи йўқ. Қишлоқнинг бош плани тузиб чиқилгандан кейин бу ишларга киришилади.

МАОШ НЕГА БЕРИЛМАДИ?

Ҳурматли редакция! Мактабимиз ўқитувчилари ва хизматчилари уч ойдан бери ўз маошларини ололмаяптилар. Ўтган йили ҳам худди шундай ҳол юз берган эди. Сабабини билолмай хунобмиз. Биз нима қилайлик?

Ш. Ҳусанбоев,
Тўрткўл районидаги Совет Ўзбекистони номли мактаб ўқитувчиси.

ТУРТКУЛ РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИ:

— Ўртоқ Ш. Ҳусанбоевнинг шикояти ўрганиб чиқилди. Район партия комитети ўтказган текширишда шу нарса аниқландики, ўқитувчи ва техник ходимларга маош тарқатишда сансалорликка йўл қўйилган. Мактаб раҳбарларининг айби билан тегишли ҳужжатлар ўз вақтида райОНО бухгалтериясига етказилмаган.

Ўқитувчилар талаби қондирилди. Ушбу масала район халқ маорифи бўлими кенгаши йиғилишида муҳокама қилиниб, мактаб директори Г. Ибодуллаева қаттиқ огоҳлантирилди. Келгусида бундай нуқсонларга йўл қўймаслик райОНО мудири К. Каримовга қатъий топширилди.

МАКТАБДАГИ НОХУШЛИК

Мактабимизда ўқув-тарбия ишлари бўшаштириб юборилган. Ислоҳот талаблари суст амалга оширилаяпти. Коллектив ўртасида маънавий муҳит яхши эмас. Мактаб раҳбарлари вазифасига нолойиқ кишилар. Уларнинг ўзбошимчалиги, ғайриқонуний хатти-ҳаракатларидан кўпчилик ранжимоқда. Бу ҳол қачонгача давом этади?

Р. БОЙИМБЕТОВА,
Беруний районидаги 24-ўрта мактабнинг ўзбек тили ва адабиёти ўқитувчиси.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ ТАЪЛИМИ ДАВЛАТ КОМИТЕТИ:

— Берунийлик ўқитувчи Р. Бойимбетованинг хати юзасидан шуларни маълум қиламиз: Қорақалпоғистон АССР Маориф министрлиги ўтказган текширишда 24-мактабда бир қатор нуқсонлар мавжудлиги аниқланди. Текшириш якунлари райОНО кенгаши йиғилишида муҳокама қилинди. Ўз ишига совуққонлик билан қарагани, ўқув-тарбия жараёни устидан етарли назорат ўрнатмагани учун мактаб директори С. Реимбергановга сўнгги огоҳлантириш шарти билан қаттиқ ҳайфсан, умумий бўлим мудири Р. Матмуротовга ҳайфсан эълон қилинди. Йўл қўйилган камчиликларни бартараф этиш, коллективда маънавий иқлимни соғломлаштириш юзасидан тегишли тадбирлар белгиланди.

Шикоят хатида келтирилган бошқа фактлар тасдиқланмади.

Таклиф ва мулоҳазалар

ДОРИХОНАГА ДОРИ ЗАРУР

Халқимизда эл соғлиги — юрт бойлиги деган нақл бор. Бу бежиз эмас. Инсон яшаши, ўқиши, ҳунар ўрганиб меҳнат қилиши, ўзининг яратувчилик ишини давом эттириши учун соғлом бўлиши керак. Рус мутафаккири Н. Г. Чернишевский айтганидек, саломатлик йўқ жойда на фароғат ва на ҳаловат бўлади.

Одамлар саломатлигини таъминлашда дорихоналар хизматининг аҳамияти катта.

Муассасамиз ходимлари учун барча шароит яратилган: бино ичи саришта, электр совутгич ва бошқа жиҳозлар мавжуд. Хоҳлаган пайтда малҳам сўраб мурожаат қилишлари мумкин, тунда ҳам навбатчи ходим ўз ўрнида бўлади.

Районимизда истиқомат қилувчи Улуғ Ватан уруши қатнашчилари, Афғонистонда хизмат қилиб қайтган жангчи - интернационалистлар алоҳида ҳисобда туришади. Зарур ҳолларда керакли дори-дармон бевосита уларнинг уйларига элтиб берилаяпти. Фармацевт-технологлар Озодахон Мамадалиева, Санобар Азизова, мудир ўринбосари Оля Цой, провизор-технолог Тожимирза Худойбердиев сингари ҳамкасбларимиз эл хизматида бошқаларга ўрнак.

Бизда 30 дан зиёд ходим бор. Шулардан 16 киши бевосита лабораториямизда дори-дармонларни тайёрлаш билан машғул. Уларга бепул сут берилиши керак. Лекин сут гоҳида ўз вақтида келтирилмайди, баъзи кунлари эса умуман бўлмайди. Фикр туғилди: сут етиштиришни ўзимиз ташкил қилишимиз мумкин-ку. Дорихонамиз биноси ортида етарли жой ҳам мавжуд.

Яқинда бўлиб ўтган касаба союз комитетининг навбатдаги йиғилишида ана шу фикрни коллектив ҳукмига ҳавола қилдик. Ҳамма бир овоздан маъқуллади. Соғин сигир сотиб олишга қарор қилиниб, уч кишидан иборат комиссия тузилди. Ҳозир сут муаммоси ҳал бўлган. Иссиқхона қурдик. Олма, шафтоли кўчатлари бу йил нишона берди. Хуллас, дорихонамизда мўъжазгина ёрдамчи хўжалик ташкил қилинди. Дастлабки хомчўтларга қараганда қорамол учун кетган маблағ уч йил ичида қайтарилади. Бундан ташқари районда маккажўхори сўтасининг шифобахш попуги йиғилади. Ходимларимиз ҳам бу ишдан четда эмас. Макка попугининг 1 килограмми 3 сўм. Тушган фойда йилига 300 сўмни ташкил қилади. Хуллас, ҳаммасининг ҳисоб-китоби аниқ.

Маълумки, зарурат учун керак бўладиган, бироқ эҳтиёжга яраша ишлаб чиқарилмаётган ёки ўша миқдорда келтирилмайдиганини камёб дори деймиз. Масалан, кўзга томизиладиган дексаметазон ампуласини шу йилнинг ўн ойи мобайнида бир марта олдик. B_1 витамини ҳам тиббиётда кўп қўлланилади. У шу йил март ойида келган эди. Апрель, май ойларида узилиш бўлди. Сўнгра июлда олдик. Август, сентябрь, октябрь ойларида келмади.

Оғир касалликларни даволашда ишлатиладиган лазикс препарати ҳам январь ойида келтирилган бўлса февраль, март, апрелда ундан олмадик. Дорихонамизни гордокс гармон препарати билан таъминлашда ҳам уч ой узилиш бўлди. Ҳолбуки, мазкур дорига катта эҳтиёж сезилади. Югославиядан келтириладиган бактриум препарати бир ёшгача бўлган беморларни даволаш учун кўп миқдорда керак. Шу дoридан 1988 йил февраль ойида озроқ олган эдик. Сўнгра сентябрь ойида атиги 15 шишача келди. Ноёб дори билан бир ёшгача бўлган беморлар, Улуғ Ватан уруши инвалидларини таъминлашимиз шарт. Ортиб қолганини эса сақлаб қўйишга ҳаққимиз йўқ. Шундай дорилар фавқулодда ҳодисалар учун маълум муддат сақлаб қўйилса, бунинг учун район дорихоналарига тегишли ҳуқуқ берилса менимча фойдали бўлур эди. Вазият танг бўлиб қолганда зарур малҳамни на дорихонадан ва на касалхонадан топа олмай бемор ҳамда унинг яқинлари сарсон-саргардон бўлишмасди.

Б. БОЙЗОҚОВ,
Учқўрғон район марказий 5-дорихонаси мудири, СССР соғлиқни сақлаш аълочиси.

Шу йил сентябрь ойида Наманган районидаги «Ленинград» колхозининг 280 кичкинтойи «Камалак» деб аталувчи янги боғчага йўл олди. Бу хўжаликдаги учинчи мактабгача тарбия болалар муассасасидир, ҳозир тўртинчисини қуришга киришилган.

«Камалак»нинг ўзига хос хусусияти шундаки, бу ерда болалар рус тилини ўргана бошлайдилар.

Ўз теплицаси, иситилган сувли ҳовузи, автомобиль шаҳарчасига эга бўлган янги боғча колхоз болаларининг севимли масканига айланган.

СУРАТЛАРДА: Наманган давлат педагогика институтини тамомлаган тарбиячи А. Трофимова катта группа болалари билан машғулот ўтказмоқда; методист С. Козлова автошаҳарчадаги йўл ҳаракати қоидаларини кузатаяпти; янги боғчанинг умумий кўриниши.

В. МОЛГАЧЕВ фотолари.

СПОРТ АХБОРОТИ

ДАРВОЗАБОН МАҲОРАТ КЎРСАТДИ

Мамлакат чемпионатининг олий лигасида бир учрашув бўлиб ўтди. Москва динамочилари ўз майдонларида Ереваннинг «Арарат» командасини қабул қилишди. Меҳмонлар биринчи бўлиб муваффақиятга эришдилар. 51-минутда арман футболчиси Осипян мезбонлар дарвозасини забт этди. 85-минутда «Динамо» ярим ҳимоячиси Каратаев жавоб тўпини киритиб, ҳисобни тенглаштирди — 1:1.

Учрашувни меҳмонлар ўз фойдаларига якунлашлари мумкин эди. Ўйин тугашига икки минут қолганда динамочилар ўз жарима майдонларида қўпол хатога йўл қўйдилар. Буланов дарвозага кираётган тўпни қўли билан қайтарди. Учрашув ҳаками ўн бир метрлик белгини кўрсатди. Аммо «Арарат» ҳужумчиси Осипян уни аниқ бажара олмади. «Динамо» дарвозабони Уваров маҳорат кўрсатди: тўпга тез ва чаққонлик билан ташланиб, қайтарди.

Олий лигада «Днепр» командаси пешқадамлик қилаяпти. Днепропетровсклик футболчилар 26 учрашувдан сўнг 38 очко жамғариб, биринчи ўринда боришмоқда. Кейинги уч ўринни банд этган Москванинг «Торпедо», «Спартак» ҳамда Киевнинг «Динамо» коллективлари ҳисобида 35 тадан очко бор.

ЧЕМПИОН ОЛДИНДА

СССРнинг кўп бор чемпиони — ЦСКА командаси бу йилги биринчиликни муваффақиятсиз бошлаганди. Лекин армиячилар ўйиндан-ўйинга ўз мавқеларини яхшилаб бормоқдалар. Мана энди улар навбатдаги ғалабани қўлга киритиб, олий лига коллективлари орасида яна карвонбоши бўлиб олдилар. Свердловскда маҳаллий «Автомобилист» клуби билан учрашган чемпионлар 8:5 ҳисобида зафар қучишди. Бу ғалабадан сўнг улар ҳисобидаги очколар 27 тага етди.

Кейинги икки ўринда Москванинг «Крилья Советов» ва «Динамо» командалари бораяптилар.

Олий лигада бўлиб ўтган бошқа учрашувларда қуйидаги натижалар қайд этилди: «Крилья Советов» — СКА (Ленинград) — 3:3, «Торпедо» (Горький) — «Динамо» (Рига) — 0:2, «Спартак» — «Динамо» (Харьков) — 5:2, «Торпедо» (Ярославль) — «Сокол» — 6:3, «Динамо» (Минск) — «Динамо» — (Москва) — 1:1, «Трактор» — «Химик» — 2:1.

ТЕНГЛАШИБ ОЛДИЛАР

Чим хоккейи бўйича СССР биринчилигида бўлиб ўтган навбатдаги тур учрашувларидан сўнг Олмаотанинг «Динамо» ва Свердловскнинг СКА клубларидаги очколар тенглашди. Динамочилар Ленинграднинг «Волна» командасини 2:0 ҳисобида енгдилар. Армиячилар эса Бокунинг «Азинефтехим» коллективига 1:2 ҳисобида ютқазиб қўйишди. Натижада ҳар икки пешқадам 21 тадан очко тўплаб, биринчи-иккинчи ўринларда бораяпти.

Бу турда «Звезда» (Андижон) клубининг омади келмади: Москванинг «Фили» командасига 0:2 ҳисобида ютқазиб қўйди. «Химик» (Фарғона) «Искра» (Васильково) клуби устидан 5:3 ҳисобида ғалаба қозонди.

Редактор ўринбосари
Н. ЁҚУБОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ИРРИГАЦИЯ ВА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ ИНЖЕНЕРЛАРИ ИНСТИТУТИ
1988—1989 ўқув йили учун
КУНДУЗГИ ТАЙЁРЛОВ БЎЛИМИГА

ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Тайёрлов бўлимига 34 ёшгача бўлган, тугалланган ўрта маълумотли илғор колхозчилар, ишчилар ва СССР Қуролли Кучларидан запасга бўшатилганлар колхоз, совхоз, корхона ва ҳарбий қисмларнинг қўмондонлиги берган йўлланмаларга мувофиқ қабул қилинади.

Кирувчилар йўлланма берилган пайтда камида икки йиллик иш стажига эга бўлишлари лозим.

Тайёрлов бўлимига юборилган кишилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: ректор номига ёзилган ариза, корхона, колхоз-совхоз, ҳарбий қисм қўмондонлиги йўлланмаси, ўрта маълумоти ҳақида ҳужжат (асли), иш жойидан характеристика (ҳарбий қисм йўлланмаси), корхона раҳбари тасдиқлаган меҳнат дафтарчасидан кўчирма, медицина справкаси, (086/У форма), 10 дона фотосурат (3х4 см). Тайёрлов бўлимига келганлар паспорт ва ҳарбий хизматга алоқадорликлари тўғрисидаги ҳужжатни шахсан кўрсатадилар.

Аризалар 1988 йил 25 ноябргача қабул қилинади.

Кирувчилар тайёрлов бўлимида ўқишга тайёргарлик даражасини аниқлаш учун ўрта мактаб ҳажмида физика ва математикадан суҳбатдан ўтадилар.

МАШҒУЛОТЛАР 1988 ЙИЛ 1 ДЕКАБРДАН БОШЛАНАДИ.

Ўқиш муддати — 8 ой.

Юқорида санаб ўтилган кишилардан ташқари тайёрлов бўлимига умумтаълим мактабларининг битирувчилари — ўқувчилар ишлаб чиқариш бригадаларининг аъзолари 1988 йилда мактабни тугатган бўлсалар ҳам қабул қилинади.

Тайёрлов бўлимига қабул қилинганлар ётоқхона билан таъминланади.

Кундузги тайёрлов бўлимига қабул қилинганларнинг ҳаммаси ойига 40 сўм миқдорида стипендия билан таъминланади. Ўқишга СССР Министрлар Советининг 1959 йил 18 сентябридаги № 1099 қарорига мувофиқ юборилганларга ҳар ой стипендия бевосита уларни ўқишга юборган корхоналар ва ташкилотлар томонидан тўланади. Бу стипендиянинг миқдори биринчи курс студентларига белгиланган стипендиядан 30 процент, иш стажи уч йилдан зиёд бўлганда 50 процент ортиқ бўлади.

Битириш имтиҳонларини муваффақиятли топширган тингловчилар биринчи курсга кириш имтиҳонларисиз қабул қилинади.

Адрес: 700000. Тошкент шаҳри, ГСП Қори Ниёзов кўчаси, 39-уй.

ИЛТИМОС

ҲАЖВИЯ

Ростини айтсам, ишхонамизга қарашли ошхонанинг қўл ювиш жойида атир совун у ёқда турсин, ҳатто кир совунни ҳам учратиш амри маҳол эди. Сочиқ тўғрисида-ку гап ҳам бўлиши мумкин эмас.

Яқинда тушликка чиққанимда қай кўз билан кўрайки, қўл ювиш жойида атир совун, оппоқ сочиқ осиғлиқ турарди. Ё тавба, тушимми, ўнгимми, ҳеч ишонгим келмасди. Ниҳоят, атир совун ва сочиқ осиғлиқлигига ишончим комил бўлгач: «Ана буни маданий хизмат кўрсатишнинг олий даражаси деса бўлади», — деб кўнглимдан ўтказдим.

Ошхонага киргач, тўғри директор кабинети томон йўл олдим. Оғзим қулоғимда, кўнгилни хушлайдиган янгилик — тоза, озодалик гарови бўлмиш совун ва сочиқ муҳайё қилингани учун унга миннатдорчилик билдирдим.

— Буни маданият, хўрандаларга ғамхўрлик деса арзийди, — қўлини сиқиб кўришарканман, ҳаяжонимни аранг босдим.

Директор ҳайрон, нима гаплигига тушунмай, кўзини лўқ қилиб тикилганича ломмим деёлмай турарди.

— Э, раҳмат, тановул қилган таомингиз маъқул бўлганидан мамнунман, — деди зўрға қўлини олар экан. — Бизда тайёрланган овқатлар сизларга хуш келса, бошимиз кўкка етади.

— Нималар деяпсиз ўзи, улар илгаригидек, ё зарууратдан, ё «пули куйган қалампир чайнар» қабилида тановул қилинади...

— Ундай бўлса, ходимларимиздан бирортаси тавозе билан: «Хуштомоқ бўлинг, иштаҳангиз очилсин», — дегандир-да.

— Йўқ, тополмадингиз, — дедим кулиб.

...Хуллас, ошхонадан чиққач, бўлган воқеани ҳамкасбларимга айтиб бердим.

— Эшмат, ростини айт, биронта қаҳвахона ёки ресторанга кираверишда атир совуну оҳори тўкилмаган сочиққа кўзинг тушганми? — деди оғайниларимдан бири.

— Тушингни сувга айт, ҳатто кранда ҳам баъзан сув бўлмайди-ку, — эътироз билдирди бошқаси.

— Ишонмасанг, қани юр, ўз кўзинг билан кўрасан, — дедим уни ошхонага бошлаб.

Қўл ювиш жойига яқинлашгач, кўзларимга ишонмай қолдим. У ерда: «Азиз дўстлар, кимки шу ердан атир совун билан сочиқ топиб олган бўлса, илтимос 5-кабинетга, Собировага киритиб берсин», — деган эълон осиғлиқ турарди.

М. БОБОХОНОВ.

ЎҚИНГ, ҚИЗИҚ!

БАШАРИЯТ ДАРДИ

Ҳозирги пайтда инсонларнинг она табиатга кўр-кўрона хуружи касофати билан ер юзининг учдан бири чўлу биёбонга айланди. Дов-дарахтлар беаёв кесиб ташланаётгани учун йилига олти миллион гектар майдонни қум босмоқда. Алқасос! Табиат инъомларининг совурилиши, ҳаво ва сувнинг бўлғатилиши одамлар ҳаётини катта хавф остида қолдираётир. Жаҳоннинг нуфузли олимлари фикрича, бу хавф яқин ўн йиллар ичида тузатиб бўлмас жароҳатга айланиши мумкин. Оташин публицист Юлиус Фучик барҳаёт бўлганида балки ҳайқирарди: «Одамлар, хушёр бўлинглар! Мен она-табиатни севаман».

Ё УНИСИ, Ё БУНИСИ

АҚШнинг Масачусете штатида полициячилар, ўт ўчирувчилар ва қамоқхона ходимлари олдида икки йўл: ё хизмат, ё сигаретани танлаш қолди. Уларга иш пайтида ҳам, бўш вақтларида ҳам чекиш бутунлай тақиқланди. Қонунни бузувчилар қулоқ қоқмай ишдан ҳайдаладилар. Шифокорларнинг фикрича, бу тадбир ўпка ва юрак касалликларини даволашга кетадиган харажатларини тежаб қолар эмиш.

ИРЛАНДИЯГА ҒИЛДИРАКЛАРДА

Оролда яшаш чамаси ирландияликларнинг жонига тегди шекилли улар ҳам Ла-Манш орқали қуруқликка йўл очаётган инглизлар каби излинишга тушдилар. Буюк Британия ва Франция ўртасидаги тоннель қурилиши 1993 йилда ниҳоясига етгандан сўнг Ирландия «Умумий бозор»нинг «ғилдираклар»да боришнинг иложи йўқ ягона мамлакати бўлиб қолади», — дея шикоят қилди транспорт бўйича давлат комиссияси раиси Р. Пауэр журналистларга. Ватандошларининг шу тариқа камситилишига йўл қўймаслик учун комиссия Ирландия билан Буюк Британияни ажратиб турувчи денгиз остидан тоннель ўтказиш лойиҳасини ишлаб чиқди. У «Ла-Манш варианти»ни эслатади. Фақат битта фарқи шуки, ирланд тоннели 43 километр узун ва 10 миллиард фунт қиммат туради.

ТИШ УЧУН ПУЛ

Ғарбий Германиядаги Дортмунд шаҳрининг маъмурий суди маҳаллий тиш докторига 8 минг марка жарима солди. У бемор тишини олиб ташлаганлиги учун шундай жазога ҳукм этилди. «Мен ҳатто нима бўлганини сезмай қолдим: врач мени тезда кўздан кечирдию нимадир деди. Бир пайт қарасам, у тишимни суғуриб олибди», — деди бемор. Ношуд врач ўз шошма-шошарлигининг қурбони бўлди. Суднинг айбловчи хулосасида таъкидланишича, тишни олиб ташлаш мураккаб операция ҳисобланади. Шундай экан, у бунинг сабабини изоҳлаши ва бемор розилигини олиши зарур.

АЛЯСКАГАЧА ПИЁДА

Инглиз сайёҳи Жорж Миген Америка қитъасининг жанубидан шимолига қадар пиёда борган биринчи кишидир. Британия савдо флотининг собиқ капитани Оловли Ердаги Ушуая шаҳарчасидан Аляскаиинг Арктика қирғоғигача бўлган 35.213 километр масофани етти йилга яқин вақт мобайнида босиб ўтди. У пиёда юриш бўйича қўйган бир неча рекорд Гиннес китобига ёзилди.

Миген Нью-Йорк университетида ўз сафари тўғрисида сўзлаб бераётиб, буни «37 миллион қадамдан иборат одиссея» деб атади.

Тўпловчи:
Мардон ЁҚУБОВ.

ТЕЛЕВИЗОР ХИЗМАТДА

30 ОКТЯБРЬ, ЯКШАНБА

● МТ I

8.30 Янгиликлар.
8.45 Ритмик гимнастика.
9.30 Мультфильмлар премьераси: «Кимнинг тушига нима киради», «Пантелей ва қўрғич».
9.50 «Спортлото» тиражи.
10.00 «Будильник».
10.30 «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!».
11.30 «Тонгги почта». Музикали кўрсатув.
12.00 «Очиқ эшиклар куни». СССР ФА вице-президенти, академик Е. А. Велиховнинг В. И. Ленин номли МДПИ студентлари ва ўқитувчилари билан учрашув.
13.00 «Музикали киоск».
13.30 «Қишлоқ янгиликлари».
14.30 «Здоровье». Илмий-оммабоп фильмлар: «Ўзингни ўзинг асра», «Белгилар», «Рулда маст киши».
15.15 Эртак ҳузурида меҳмонда. «Чўпон Янка», 2-серия («Беларусьфильм»).
16.20 «Россиянинг буюк кишилари. Станиславский». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси («ЦНФ»).
16.50 Мультфильм.
17.00 «Искусство кино» журнали билан учрашув.
18.35 «Ёмғир куйи».
19.15 «Жаҳоннинг йирик музейи». Лувр. 2-серия — «Икки тиллилик ёки қадимий Месопотамия».
19.45 «Чотқол тизма тоғларида». Телевизион ҳужжатли фильм (Тошкент).
19.55 Оила экрани. «Узоқ кузатишлар». Бадиий фильм (Одесса киностудияси).
21.30 «Время».
22.05 «Марио Ланца: портретга мулоҳазалар». Фильм-концерт премьераси.
23.10 Москва — Копенгаген телекўприги. СССР Олий Совети депутатларининг Дания фолькетинги депутатлари билан учрашуви.
00.10 Янгиликлар.

● УзТВ

9.00 «Ассалому алайкум». Информацион-музикали программа.
10.00 «Биргаликда куйлаймиз». Н. Норхўжаев, Б. Исроил. «Пахтакор қиз».
10.25 Спорт программаси: 1. «Шахмат мактаби». 2. «Мавсум арафасида». Баскетбол бўйича СССР чемпионати олдидан.
11.15 «Қимматбаҳо бандероль». Мультфильм.
11.25 Ўқитувчилар кунига бағишланган концерт. В. И. Ленин номидаги СССР халқлари дўстлиги саройидан трансляция пайтида ёзиб олинган.
13.00 «Дўстлик экрани». Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон телевидениеларининг биргаликдаги программаси. Фрунзедан кўрсатилади.
14.00 «Афсонага айланган қиз». Телевизион бадиий фильм. 2-серия (рус.).
15.05 «Ота-оналар университети».
15.35 «Элга хизмат: талаб ва таклиф» (рус.).
16.20 «Скрипка нималар ҳақида куйлаяпти». Қрим татар куйлари тарихидан.
16.50 Реклама.
17.10 Кўрсатувлар программаси.
17.15 «Алдаркўса». Мультфильм.
17.25 Мактаб ўқувчилари учун. «Санъат ғунчалари».
17.55 Бугун — Автомобиль транспорти ходимлари куни (рус.).
18.15 «Ҳаёт қувончлари ва ташвишлари». Бухоро областидан кўрсатув.
19.30 «Сиҳат-саломатлик». Шифокорлар — пахтакорларга.
20.00 «Ахборот» (рус.).
20.20 «Катта пойгалар». Телефильм («Ўзбектелефильм»).
20.30 «Ахборот».
20.50 Пахтакорлар учун музикали программа.
21.30 Москва. «Время».
22.00 «Экран таништиради». Режиссёр Т. Юнусовнинг «Унутилган куй», «Марҳумнинг ҳурмати» фильмлари ҳақида.
23.30 Кўрсатувлар программаси.

МУҲТАРАМ ГАЗЕТХОН! «ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ»ГА 1989 ЙИЛ УЧУН ОБУНА БЎЛИШНИ ЛУТФАН ТАКЛИФ ЭТАМИЗ.

АГАР 7 СЎМ 80 ТИЙИН ТЎЛАСАНГИЗ, ЙИЛ ДАВОМИДА ГАЗЕТАНИНГ 300 СОНИНИ МУНТАЗАМ РАВИШДА ОЛАСИЗ. ОБУНА «СОЮЗПЕЧАТЬ» ИДОРАЛАРИДА, АЛОҚА БЎЛИМЛАРИДА, ИШ, ЎҚИШ, ЯШАШ ЖОЙИНГИЗДА ЖАМОАТЧИ МАТБУОТ ТАРҚАТУВЧИЛАР ТОМОНИДАН ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Газета дилкаш суҳбатдошингиз, ишончли сирдошингиз, маслаҳатгўйингиз бўлиши, сизни хурсанд ва хушнуд этишига таҳрир ҳайъати, журналистлар кафолат беришади.

«ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ»—«СЕЛЬСКАЯ ПРАВДА»
Газета Центрального Комитета Компартии Узбекистана
Выходит на узбекском и русском языках.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700083, ТОШКЕНТ, ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор ўринбосарлари —33-44-43, 32-56-21, 33-16-27, 32-54-41, Масъул секретарь — 33-09-93, 32-56-26. Секретариат — 32-56-25, 32-54-48, 32-54-47. Партия турмуши бўлими —33-54-33, 32-56-22. Совет қурилиши бўлими —32-56-34. Деҳқончилик бўлими —33-54-33. 32-56-35, 32-54-51. Чорвачилик бўлими —32-56-33. Қишлоқ қурилиши бўлими —32-54-44. Маданият, адабиёт ва санъат бўлими — 32-56-36, 32-56-39. Ахборот ва спорт бўлими — 32-54-46, 32-56-39. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими —32-54-52. Таржима бўлимлари —32-56-31, 32-54-54, 32-54-55, 32-56-28. Иллюстрация бўлими — 32-58-79. Эълонлар бўлими —33-81-42.

Р. — 14187. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. А 2129 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12